

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 8122, 8123, 8124,
8125, 8126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor, Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje, Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti, čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78 180, Viena št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

KONFERENCA BALKANSKE ZVEZE

Zunanji ministri držav Balkanske zveze so imeli včeraj v Bukarešti prvo sejo

Bukarešta, 20. febr. p. Danes popoldne se je tu pričela konferenca stalnega sveta Balkanske zveze. Na konferenci bodo, kakor zatrjujejo poučeni krogi, sprejeti važni sklepi o vseh vprašanjih, ki so se pojavila v interesnih sferah vseh štirih prijateljskih držav na Balkanu in v njegovi sosesčini.

Že sredi so bili v Bukarešti zbrani vsi zunanji ministri držav Balkanske zveze s svojim spremstvom. Takoj po prihodu v Bukarešto je jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar Marković sprejel rumunske novinarje in jim dal naslednjo kratko izjavo: Vesel sem prihoda na konferenco sveta Balkanske zveze, ker se mi je ponudila možnost, da se prepričam o velikem napredku, ki ga je dosegla naša sosedna kraljevina na vseh področjih svojega narodnega in državnega življenja pod srečnim žezlom kralja Karola II.

Posebno se veselim, da bom imel v vaši lepi prestolnici priložnost priti v stike s predsednikom vlade patriarhom Mironom

Christeo in ostalimi člani rumunske vlade, posebej se z mojimi tovarišmi zunanjim ministrom Gafencom, čigar velike sposobnosti in simpatije do moje države in mojega naroda sem že imel priložnost oceniti. Sedanji sestanek bo še bolj utrdil iskreno prijateljstvo med našima dvema narodoma.

Današnji dopoldan so zunanji ministri porabili za protokolarne obiske. Na dvoru je bil prvi grški ministrski predsednik in zunanji minister Metaxas, nekaj minut za njim turški zunanji minister Sarazoglu in nazadnje jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar Marković. Vsi so se vpisali v dvorske knjige. Od 11. dopoldne so po istem vrstnem redu obiskali najprej zunanjega ministra Gafenca, nato pa ministrskega predsednika patriarha Mirona. Popoldne je Gafencu priredil svojim gostom intimno kosilo. V prvih popoldanskih urah sta patriarh Miron in zunanji minister Gafencu vrnila dopoldanske obiske. Med 16. in 17. uro so gostje iz Beograda, An-

kare in Aten položili vence pred spomenik rumunskega neznanega junaka.

Konferenca sama se je pričela ob 17.45 v zunanjem ministertvu. Prva seja je trajala skoraj do 19. ure. Ob 20.30 je zunanji minister Gafencu priredil svojim gostom večerjo in nato velik sprejem. Druga seja stalnega sveta zunanjih ministrov Balkanske zveze bo jutri dopoldne ob 11.

Nemški tisk o pomenu Balkanske zveze

Berlin, 20. febr. h. V zvezi s konferenco stalnega sveta zunanjih ministrov Balkanske zveze v Bukarešti zanima nemško javnost največ vprašanje, ali se bo državam Balkanske zveze posrečilo zboljšati razmere v Bolgariji, katere revizionistične zahteve so v Berlinu vedno podpirali. »Der Angriff« meni, da je morda prepoved nekega rumunskega židovskega lista, ki je objavil ob priliki zasedanja stalnega sveta Balkanske zveze v Bukarešti napovedi o vojaških

zvezah, dobro znamenje za pričetek zasedanja. Gre za poloficiozni list »Le Moment«, ki izhaja v francoščini in ki je bil prepovedan za čas zasedanja zunanjih ministrov Balkanske zveze. »Die Frankfurter Zeitung« prihaja v svojih izvajanjih do naslednjih zaključkov: Ko je bil leta 1934 sklenjen balkanski sporazum, je prevladalo glede na položaj mnenje, da se bo njegova vrednost pokazala šele v teku časa. Po monakovskem sporazumu in dunajski arbitraži, ki sta s svojimi ukrepi v Srednji Evropi vplivala tudi na njen južno-vzhodni del, je Balkanski zveza dokazala, da je kos položaju. V kolikor Balkanska zveza ne bo ponavljala napak Male antante, katere članice so seštevale število prebivalstva svojih držav in se nato nad njim navduševale, da predstavljajo prav za prav velesilo, v kolikor bo Balkanska zveza vedno znova dokazala svojo elastičnost, se ji ni treba bati ničesar, čeprav njena korist ni posebej razvidna. V kolikor ne bo nihče od nje pričakoval več kakor dejansko predstavlja, se ji more želeči le dolgo življenje.

Poljski poslanik pri Gafencu

Bukarešta, 20. februarja. AA. Pat: Poljski veleposlanik Racinski je imel včeraj razgovor z rumunskim zunanjim ministrom Gafencom.

V Rimu je zbranih že 50 kardinalov

Vatikan, 20. febr. AA. Stefani: Dopoldne je milanski nadškof msgr. Schuster služil v baziliki sv. Petra zadušnico za pokojnim papežem. Zadušnice se je udeležilo 50 kardinalov. V baziliki so med zadušnico opazili mnogo ugodnih osebnosti, med njimi bivšega španskega kralja Alfonza XIII., dona Juana Bourbonskega, sorodnike pokojnega papeža, diplomatski zbor, akreditiran pri sv. stolici itd. Pred koncem zadušnice je msgr. Perugini imel pridigo, v kateri se je spominjal življenja pokojnega papeža ter poudaril enciklične in mnogostevilne znanstvene ustanove, ki izvirajo od papeža Pija XI., ki je s svojim delom posebno vodil boj proti komunizmu. Po zadušnici so se kardinali sestali na splošno kongregacijo.

Gospodarska pogajanja Anglije in Nemčije

London, 10. febr. AA. Danes so v Londonu otvorili industrijsko razstavo. Za to priložnost je govoril sredi trgovinskih ministrov Oliver Stanley po radiu, ki je podal obširen pregled razstave, istočasno pa se je zavzemal za boljše trgovinske odnose med Nemčijo in Anglijo. Med drugim je dejal, da je Nemčija dragocen kupec najboljših angleških proizvodov, ki so razstavljeni na tej razstavi.

Listi pozdravljajo potovanje ministra Stanleya in njegovega pomočnika Hatsosna v Berlin. »Daily Telegraph« naglašja, da Anglija ne more popustiti svojih dosežanih tržišč, prav tako pa je jasno, da se želi spoprijeti s konkurenco. »Times« naglašja, da potovanje Stanleya v Berlin sicer ne bo uradno, kljub temu pa bo razpravljal z nemškimi merodajnimi krogi o pospeševanju zunanje trgovine med obema državama.

Diplomatski urednik lista »Daily Mail« poroča, da bo nemški gospodarski minister dr. Funk prišel v London takoj po obisku angleških ministrov v Berlinu.

Rusko-angleški trgovski stiki

London, 20. febr. b. Ruska trgovinska delegacija v Londonu je te dni končala svoje poročilo o angleško-ruski trgovinski izmenjavi v preteklem letu. Ruski uvoz v Anglijo je leta 1938 dosegel po vrednosti 18.491.000 funtov, kar pomeni nasprotno letu 1937 znižanje za okoli 10 milijonov, nasprotno pa se je angleški izvoz v Rusijo lansko leto zvišal od predlanskih 3 milijonov na 6.434.000 funtov.

Akcija za naše ceste

Beograd, 20. febr. p. Tu se je danes sestala glavni upravni odbor Jugoslovenskega društva za ceste. Na sejo so prišli zastopniki vseh banovinskih organizacij, med njimi predsednik dr. Vrhunec iz Ljubljane.

Na današnji seji je bilo sklenjeno, da bodo od 1. do 9. aprila t. l. priredili veliko razstavo cest in tujeskega prometa na beograjskem velesejnu. Poleg banovinskih društev bodo pri tej razstavi sodelovali tudi gradbeni podjetja, ki bodo razstavila modele svojih najnovejših del.

Glede na znano brošuro predsednika slovenskega društva za ceste dr. Vrhunca, se je na današnji seji razvila živahna debata o cestah v Sloveniji. Na seji so bili podani točni podatki, ki kažejo, kako malo je bilo storjenega za ceste v Sloveniji.

Nazadnje je upravni odbor sklenil, da se bo v letu 1940 vršil drugi vsedravn kongres za ceste in da bodo nanj povabljeni tudi zastopniki cestnih ustanov v sosednih državah.

Občni zbor društva lastnikov listov

Beograd, 20. febr. p. V uredništvu »Politike« je imelo danes svoj občni zbor društvo lastnikov listov. Občni zbor je vodil direktor »Vremena« Drago Stojadinović, navzoči pa so bili zastopniki vseh dnevnikov, ki izhajajo v državi. Pred prehodom so odposlali vdanosti brzojavki Nj. Vil. kralju in Nj. Vis. knezu namestnik ter pozdravne brzojavke predsednikom vlade, senata in narodne skupščine. Direktor »Politike« Tanović je sporočil, da bo konec maja v Beogradu mednarodni kongres lastnikov listov iz vse Evrope. Ta sklep je bil sprejet na seji uprave mednarodne unije časopisnih podjetij, ki je bila nedavno v Rimu in na kateri je Jugoslavijo zastopal predsednik Agencije Avala Stjepo Kobasica. Danes je bil izvoljen odbor, ki bo v sporazumu z zastopniki državnih oblasti pripravil vse potrebno za ta kongres.

V zvezi s proračunsko razpravo v narodni skupščini pa je bila uprava pooblašena, da sestavi spomenico za vlado in narodno predstavnostvo. V spomenici bo obrazloženo stališče lastnikov listov glede pokojninskega zavarovanja novinarjev, glede stroškov za pošto in poštnih tarif, glede take na oglašje in glede oglasov po radiu.

Dalje so sklenili sporočiti tovarnam papirja, ki dobavljajo jugoslovanskim listom rotacijski papir, da občni zbor obsoja poskus nekaterih jugoslovanskih tiskov, ki skušajo s spekulativnim posredovanjem med tovarnami in listi podražiti papir. Listi bodo vsak tak poskus preprečili in po sklepu občnega zbora kar najodločneje nastopili proti temu.

Azana zahteva odstop Negrinove vlade

Predsednik španske republike grozi s svojim odstopom, ako se ne izvrši takojšnja kapitulacija republikancev

Rim, 20. febr. o. Današnji listi objavljajo kot senzacijsko iz Pariza vest, da je predsednik španske republike Azana, ki živi sedaj na francoskem poslanstvu v Parizu, sestavil spomenico za predsednika španske republikanske vlade Negrina, ki mu jo je po zunanjem ministru del Vayu tudi že poslal. V spomenici zahteva od Negrina ultimativno, naj takoj poda ostavko na svoj položaj in tako omogoči brezpogojno kapitulacijo, ki je potrebna, da preneha nadaljnje prelivanje nedolžne španske krvi. Negrin naj bi generalu Francu takoj ponudil svojo kapitulacijo, sam pa čim prej zapustil Španijo, da ne bi povzročil še več zla. Če Negrin ultimata ne bi sprejel, in če ne bi takoj zapustil Španije, ga bo Azana kot predsednik republike ostavil in obenem tudi sam podal ostavko, tako da bi vobče ne bilo več mogoče sestaviti vlade, ki bi legalno predstavljala Španijo.

Berard odpotoval v Pariz

Pariz, 20. febr. w. Kakor poroča agencija Havas iz Burgosa, je senator Bernard s svojimi sodelavci popoldne odpotoval v Francijo. Dopoldne je imel še razgovor z angleškim agentom pri Francovi vladi sirom Robertom Hodgesonom. Bernard je pred svojim odhodom iz Burgosa izjavil, da ga ne zapušta končno nevoljnost, temveč samo za kratek čas in da se bo v sredo zopet sestel z generalom Jordanom.

Francosko-angleško priznanje še ta teden

Pariz, 20. febr. o. »Excelsior« poroča, da je med angleškimi in francoskimi diplomati in politiki od včeraj opaziti precej optimistično razpoloženje glede na nadaljnja pogajanja z generalom Francom. Očitno je moraj senator Bernard kot poseben odposlanec francoske vlade v Burgosu doseči nekaj konkretnih rezultatov že pri prvih razgovorih s španskim nacionalističnim ministrom generalom Jordanom ob

priliki sedanjega drugega obiska. Po nekaterih vesteh bosta Anglija in Francija še ta teden priznali režim generala Francu de facto in de jure. Senator Bernard je baje že prejel konkretna zagotovila, da se Španija po zmagi nacionalistov in umiku tujih prostovoljcev ne bo naslonila ne na Italijo, ne na Nemčijo in jima ne bo dala na ozemlju vsega svojega imperija nobenih vojaških ne političnih prednosti.

Senator Bernard se bo v sredo znova sestel z generalom Jordanom, ki je sredi odpotoval v Barcelono, da poroča generalu Francu o svojih razgovorih s francoskim odposlanecem Bernard pa je odpotoval preko San Sebastiana v St. Jean de Luz, od koder je imel telefonski razgovor s francoskim zunanjim ministrom Bonnetom.

London, 20. febr. o. »Daily Telegraph« poroča, da je francoski poslanik v Londonu, Corbin, odpotoval v Pariz, kjer je poročal zunanjemu ministru Bonnetu o razgovorih, ki jih je imel na podlagi posebnih navodil s Foreign officeom v španski zadevi. List poroča, da je Anglija pripravljena še ta teden priznati nacionalistično vlado v Burgosu. Kakor kaže, so se tudi že v Parizu odločili za ta korak in mislijo sedaj le še na to, koga izmed politikov, ki bi bil verziran tudi v gospodarskih vprašanjih, bi poslali v Španijo za prvega francoskega poslanika pri španski nacionalistični vladi. Poklicni diplomat namreč zaenkrat še ne pride v poštev.

Sestanka Franca s Hitlerjem in Mussolinijem ne bo

Rim, 20. febr. o. »Giornale d'Italia« demantira vesti, po katerih naj bi se Franco, Hitler in Mussolini v najkrajšem času nameravali sestati v Italiji. List pravi, da so se te govornice razširile zgolj zaradi tega, da bi se zanetilo novo nerazpoloženje v francoskih in angleških krogih, ki bi radi priznali vlado generala Francu tudi de jure.

Beck pojde v London

Poljski zunanji minister bo v marcu posetil Anglijo in razpravljal z angleškimi državniki o vseh perečih mednarodnih vprašanjih

Varšava, 20. febr. h. Vesti o skorajšnjem obisku poljskega zunanjega ministra Becka v Londonu še niso bile uradno potrjene, vendar pa priznavajo na pristojnih mestih, da se v tem pogledu v teku diplomatske priprave. Zunanji minister Beck bo odpotoval v London po obiskih italijanskega, rumunskega in madžarskega zunanjega ministra v Varšavi ob koncu februarja in v začetku marca. V varšavskih uradnih krogih pripisujejo Beckovu obisku v Londonu velik pomen. Pravi, da bo razpravljal z angleškimi državniki o splošnem mednarodnem položaju, kakor tudi o onih vprašanjih, ki se predvsem tičejo Poljske, v prvi vrsti o palestinskem vprašanju, o poljskih kolonističnih zahtevah in o židovskem vprašanju na Poljskem. Danes so se pojavile tudi govornice o skorajšnjem potovanju poljskega ministrskega predsednika generala Skladkowskega v Pariz.

Predsednik poljske vlade odpotoval v Pariz

Varšava, 20. febr. v. Ministrski predsednik general Skladkowski je včeraj odpotoval s svojo ženo v Pariz. Vest je zbudila v poljski javnosti presenečenje. Na oficijelnih mestih izjavljajo, da je njegovo potovanje povsem zasebnega značaja, vendar pa opozarjajo v poučenih krogih na njegov pomen, ker potuje Skladkowski v Pariz po Ribbentropovem obisku v Varšavi v času, ko se mudi na Poljskem vodja nemških državne policije Himmler in ko se pričakuje

v najkrajšem času obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana. Uradno objavljajo, da je Skladkowski odpotoval v Pariz zaradi družinskih zadev, povsem pa je mogoče, da bo obisk francoskega ministrskega predsednika Daladiera in zunanjega ministra Bonnetu.

Trije važni mednarodni dogodki

London, 20. febr. o. V marcu se bo vrstilo nekaj mednarodnih političnih manifestacij, ki bodo znova dokazovale solidarnost demokratičnih velesil. Konec meseca bo francoski predsednik republike Lebrun s svojo soprogom odpotoval v London in vrnil obisk angleškima suverenuma, ki sta bila lani v Parizu. V Londonu bo prihodnji mesec prisel tudi poljski zunanji minister Beck. Poljska diplomacija je v Londonu pripravila zelo dobro razpoloženje v vseh političnih krogih za ta obisk, kar so opazili celo nemški odgovorni politiki.

V kratkem nameravajo otvoriti novo direktno letalsko progo Varšava-London, po kateri se bo pot med obema prestolnicama skrajšala za 4 in pol ure. Angleški diplomati krogi postajajo zmerom bolj pozorni tudi na zblizevanje Poljske z Rusijo in Rumunijo.

Tudi kar se tiče Madžarske, prevladuje zmerom bolj vtis, da Imrejev odstop ni zgolj notranjopolitičnega značaja. V Londonu pravi, da je v Podunavju zapihal nov veter.

Roosevelt računa z novo mednarodno krizo

Pričakuje se, da bodo totalitarne države že v kratkem nastopile z novimi zahtevami

New York, 20. febr. a. Predsednik Združenih držav Roosevelt se je vkrcal sredi na Floridi na križarko »Houston«, da se udeleži pomorskih manevrov. Pred vkrcanjem je izjavil novinarjem, da bo morda primoran prekiniti inspekcijo manevrov ter se vrniti v Washington zaradi vznemirljivosti vesti, ki prihajajo iz inozemstva.

»Associated Press« poroča o tem: Čuje se, da vsebujejo vesti, ki jih je dobil Roosevelt, odkar je odpotoval iz Washingtona, možnost, da bodo totalitarne države postavile v najkrajšem času na redni diplomatski poti nove zahteve. Prve slutnje o tem so se pojavile na sestanku Roosevelta z novinarji o priliki potovanja v Key West, ko je dejal, da ne more točno določiti dneva svojega povratka z manevrov glede na nemirni mednarodni položaj. Kakšna poročila je dobil Roosevelt, sicer ni znano, tr-

dijo pa, da je v njih več stvarnosti kakor slutnji.

Ameriški tisk obširno komentira to Rooseveltovo izjavo ter naglašja, da je Roosevelt hotel povedati, da obstaja možnost, nove mednarodne krize. Nasprotno trdi opozicijski tisk, da je hotel Roosevelt na ta način maskirati gotove svoje namere ter obrniti pozornost javnega mnenja na zunanjo politiko zaradi nerešenih notranjih problemov.

Ameriški obrambni ukrepi

Washington, 20. febr. AA. Kongres bo ta teden preučen dve vprašanji, ki sta v zvezi z ameriško vojaško obrambo. Prvo se tiče osnutka o pomorskih oporilih, ki ga je že sprejel odbor reprezentativne zbornice, v drugem pa gre za program letalske oborožitve, ki ga je pretekli teden sprejel senatni vojaški odbor.

Kitajski uspehi

V srednji Kitajski so morali Japonci zapustiti več zelo važnih pozicij

Hongkong, 20. februarja. b. Kitajske čete so v soboto zasedle strateško zelo važno mesto Hukov v pokrajini Kjangsi. Japonske vojne ladje, ki so zasidrane na jezeru Pojang, so sedaj izpostavljene neposrednemu ognju kitajskega topništva, ako se hočejo iz svojih baz na jezeru Pojang podati v reko Jangce. Razen tega so Kitajci pretrgali japonske zveze med Nankinom in Hankovom ter železnico med Hankovom in Kantonom, in sicer v višini Vučanga in Jojanga, ki so ju kitajske čete zasedle. Japonska garnizija v Jojangu je odrezana od ostalih japonskih čet in vzdržuje zvezo z njimi samo še z letali. Od svojega zaledja ob Jangceju so odrezani tudi japonski oddelki v gorovju Lušang.

Hongkong, 20. febr. b. Po semkaj dosepih vesteh so japonske čete pretekle petek v največji naglici zasedle polotok Nantov, ki je samo kakih 5 km oddaljen od britanske kolonije Kaulun nasproti Hongkongu. Po zatrjevanju tukajšnjih britanskih krogov je zasedba tega polotoka v nasprotju z zagotovili, ki so jih dali Japonci britanskim oblastem, da jih bodo o slehernem premikanju svojih čet ob meji v naprej obvestili. Na tisoče kitajskih beguncev s polotoka Nantov je v teh dneh pribežalo v Hongkong.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Likvidacijski sporazum med ČSR in Madžarsko

Nanaša se na zamenjavo prebivalstva potom opcije in na svoboden prenos premoženja

Bratislava, 20. febr. h. V soboto popoldne je bil podpisan med Českoslovaško in Madžarsko sporazum o optiranju in o prenosu premoženja iz ene države v drugo. Ta sporazum bo stopil v veljavo 1. aprila. »Slovake« objavlja o njem podrobnosti, ki mu jih je dal na razpolago vodja českoslovaške komisije dr. Mičura. Po sklenjenem sporazumu bodo lahko českoslovaški državljani, ki so prebivali na ozemlju, katerega so zasedli Madžari, prenesli svoje imetje na Českoslovaško. Madžarska vlada se je zavezala, da bo to imetje štiti. Prevoz se bo izvršil brez carine. Obratno velja vse to tudi za Madžare, ki se hočejo izseliti iz ČSR.

Poseben dogovor se tiče českoslovaških kolonistov, ki se sicer na Madžarsko ne bodo vrnili, ki pa bodo dobili svoje premoženje nazaj in bodo lahko vzeli s seboj tudi kmetijsko orodje. Gre za koloniste, ki so dobili zemljo na podlagi agrarne reforme. Če so to zemljo odkupili, bodo dobili odškodnino od madžarske vlade. Prejeli bodo tudi odškodnino za škodo, ki jim je bila povzročena med okupacijo. Madžarska vlada je pripravljena pomagati kolonistom pri prevozu njihovih imetja v Českoslovaško z vsemi sredstvi. Večina kolonistov se bo izselila v Kanado.

Kar se tiče opcije, je bilo dogovorjeno, da lahko postanejo vsi oni prebivalci, ki so bivali 2. novembra lanskega leta na zasedenem ozemlju, madžarski državljani, imajo pa tudi pravico, da optirajo za Česko-

slovaško. Isto velja za pripadnike madžarske narodnosti na českoslovaškem ozemlju.

Slovaški stiki s Poljaki

Ružomberok, 20. februarja AA. Slovaški in poljski zastopniki so včeraj konferirali v Ružomberku o možnosti poglobitve gospodarskih, kulturnih in tujkoprometnih stikov med obema narodoma. Rezultati teh neuradnih razgovorov se bodo videli v predlogih, ki jih dobita obe vladi, in ki bodo služili za podlago nadaljnjemu sodelovanju. Konferenca se je udeležil tudi minister brez portfelja Karol Sidór.

Trgovinska pogajanja z Madžarsko

Beograd, 20. febr. p. V aprilu se prično v Beogradu pogajanja za novo trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Madžarsko. Dosedanja trgovinska pogodba, ki je bila nedavno podaljšana za 6 mesecev, bo z novo znatno spremenjena.

Smrtni polet v viharju nad morjem

New York, 20. febr. AA. Neko ameriško prometno letalo je z 18 potniki in 6 možni posadke moralo na poletu iz Miami v Buenos Aires pristati zaradi hudega viharja na morju blizu Portorica. Nekaj mož posadke je padlo v morje in utonilo, potniki pa so se vsi rešili.

Ekspeze finančnega ministra Djuričiča

Finančni odbor narodne skupščine je včeraj začel razpravo o novem državnem proračunu

Beograd, 20. febr. p. Finančni odbor narodne skupščine je danes popoldne ob 9. uri razpravljati o proračunu. Opozicija v odboru ni zastopana, ker ni sodelovala pri njegovi izvolitvi. Predsednik odbora je bil bivši prosv. min. Dimitrije Magarašević. Na današnji dopoldanski seji je podal finančni minister Vojin Djuričič obširen ekspezo, ki je trajal celo uro. Med drugim je minister izjavil:

Predlog proračuna državnih izdatkov in dohodkov za leto 1939-40 s predlogom finančnega zakona, ki ga imate pred seboj, je izdelal moj prednik. To delo sem našel že popolnoma končano in zato sem predlog brez sleherne spremembe odkazal narodni skupščini. Razne korekture, katerih potreba bi se pokazala, se bodo izvedle z amandmaji, to je z naknadnimi spremembami in dopolnitvami prvotnih predlogov.

Splošne ugotovitve

Proračunski predlog izdatkov kaže v primeri s sedanjim proračunom povečanje v skupnem znesku 762 milijonov din in znaša 12 milijard 942 milijonov din. Dejansko pa znaša povečanje izdatkov 965,8 milijona din, če upoštevamo ustanove, katerih izdatki se nahajajo v sedanjem proračunu in niso prišli v novi predlog. To so izdatki štirih državnih rudnikov, ki so prišli v sestavi Jugoslovenskega čelika d. d., v znesku 174,7 milijona din in Državne hipotekarne banke v znesku 29,1 milijona din.

V celoti gre po proračunskem predlogu za leto 1939-40 za izdatke splošne uprave 8,5 milijarde, na državna podjetja pa 4,4 milijarde din. To razlikovanje je neobhodno potrebno, ker sta ta dva proračunska dela po svojem značaju popolnoma različne vrste, tako da bi bilo napačno meriti ju z istim kriterijem. Medtem ko so izdatki čiste državne uprave, tako imenovanih uradov, normalno neproduktivni in se krijejo z državnimi davčnimi, so izdatki državnih gospodarskih podjetij in ustanov normalno produktivni in se krijejo z lastnimi dohodki ter celo dohodki presegajo izdatke. Zato pomeni porast izdatkov pri državnih gospodarskih podjetjih in v prvenstveno gospodarskem poslovanju bistven pogojev za napredek in za zvišanje dohodkov.

Novi proračunski predlog je sicer večji od sedanjega proračuna, a še vedno za 406 milijonov manjši od proračuna 1930-31 in za 268 milijonov manjši od proračuna 1931-32, čeprav gospodarske razmere v teh letih niso bile boljše kakor v preteklem letu. Upoštevajoč tudi splošni razvoj državnih in družinskih potreb ter porast prebivalstva za poldrugi milijon, upravičujejo državne potrebe proračunske izdatke v višini, ki jih predlagamo za leto 1939-40.

Državni izdatki

Iz primerjave novega predloga s sedanjim proračunom se vidi, da sta najmarjanejši porast izdatkov oni za državne dolgeve, 129, za invalidske podpore po novi invalidski uredbi pa okroglo 50 milijonov din. Povišanje za državne dolgeve se razdeli takole: pri 6% državnem posojilu za javna dela in državno obrambo 44,3 milijona, pri 3,5% konsolidacijskem posojilu DHB 18 milijon, pri 4% obveznicah za odškodnino vojnim protostrovalcem 5 milijon; razen tega so povečani krediti v službi posojil, ki so še v emisiji, namreč pri 6% begujskih obveznicah, pri 6% obveznicah za dalmatinski agrar, pri 4% obveznicah za javna dela.

Povišani izdatki za splošno upravo

Dejanski porast izdatkov za pokojninske znaša 22 milijonov din, pokojninski znižanje v znesku 121,1 milijon din je pa samo navidezno, ker se 143 milijon din izdatkov za pokojnine prometnih uslužbenecv nahaja v poglavjih prometnega ministrstva.

Pri pravosodnem ministstvu pomeni porast 35 milijon din obvezo po finančnem zakonu, ki je doslej bremenila državni obratni kapital, v ostanku 60,5 milijon din so pa vsebovana povišanja za nova sodišča na podlagi zakona o sodiščih in finančnega zakona za leto 1938-39.

Povečanje pri ministstvu za vojsko in mornarico znaša 156 milijon din.

Ce grupiramo vsa povišanja za državne dolgeve in druge zakonske obveznosti ter za narodno obrambo, dobimo celotno povišanje v višini 400 milijon din.

Ostala povečanja po raznih panogah državne uprave so najpomembnejša tale: pri prosvetnem ministstvu za 52,2, pri zunanjem ministstvu za 31,9, pri gradbenem ministstvu za 20,9, pri kmetijskem ministstvu za 9,6 milijon din.

Na področju ministstva za trgovino in industrijo so se povečali izdatki za 4,5 milijon, v ministstvu za socialno politiko in narodno zdravje za 10,1 milijon din, v ministstvu za telesno vzgojo naroda so določeni po tem proračunu za 1,5 milijona din. Ta porast je bil potreben zaradi odprave nove visoke šole za telesno vzgojo.

Večji izdatki za državna podjetja

Razen tega vsebuje proračunski predlog povišanje izdatkov pri produktivnih resorih, odnosno pri državnih gospodarskih podjetjih, ki krijejo svoje izdatke z lastnimi dohodki. Tako povišani izdatki znašajo pri prometnem ministstvu (v glavnem pri upravi državnih železnik) 251 milijon din. Zvišani so tudi krediti za vzdrževanje prog in železniškega materiala sploh, za razlastitev zemljišč in za delo rekonstrukcije nekaterih prog. Pri pomorskem prometu je v načrtu nov kredit v višini 10 milijonov din za zidavo in ureditev nekaterih pristanišč v smislu sklepa ministrskega sveta iz leta 1938. Povišanje stvarnih izdatkov v ministstvu za pit znaša 39,2 milijon din, odnosno 30,2 milijona din za nabave in investicijske stroške pošto-brzojavne službe.

V resoru finančnega ministstva znaša porast izdatkov 77,1 milijona din. Od tega gre na finančno upravo v ožjem smislu samo 20,5 milijona, ostalo pa na pro-

duktivne ustanove pri ministstvu, pri katerih bo povišanje izdatkov prineslo tudi povišanje dohodkov. Tako gre na monopolno upravo 35,4 milijona din, na državno posestvo Belje 28,5 milijona din, na državno saldno tovarno na Čukarici 18,5 milijona din. Pri upravi državnega monopolu je v načrtu zgradba raznih objektov v vrednosti 16,8 milijona din, zidava državne zgradbe v Beogradu, tobačno skladišče v Prilepu, strojne naprave pri solarni v Kreki, Industrijski tir pri tobačni postaji v Petrogradu itd. V načrtu je tudi zidava nove palače monopolne uprave v Beogradu v vrednosti 36 milijonov din in sicer iz kreditov požarnega sklada. Dalje so v načrtu investicije na Belju, da bo to vzorno državno posestvo bolje ustrezalo svojim namenom, obnova sladkorne tovarne na Branjinem vrhu, zidava silosov itd. Naposled se bo razširila tudi državna sladkorna tovarna na Čukarici, kjer bodo zgradili novo tovarno za šprilit in tovarno za kvas, ki začne ta obe obratovati že letošnjo jesen.

5734 novih državnih nameščenecv

Številčno stanje osebja se je po proračunskem predlogu povečalo za 3.813 novih oseb, dočim je bila po proračunu 1938-39 predvidena nastavitve 7.531 oseb. Če vzamemo v poštev osebje Državne hipotekarne banke (1.404), uslužbenecv pri štirih rudnikih (96 oseb) kakor tudi 721 ljudi, zaposlenih na državnem posestvu v Belju, vidimo, da se je skupno osebje povečalo za 5.734 ljudi. Na posamezne panoge državne uprave je ta povečana zaposlitev razporejena takole: vrhovna državna uprava 106 pravosodno ministstvo 336, prosvetno ministstvo 1156, notranje ministstvo 1084, vojni ministstvo 1055, gradbeno ministstvo 121, prometno ministstvo 575, pošto ministstvo 511, kmetijsko ministstvo 47, ministstvo za socialno politiko in narodno zdravje 131 in trgovinsko ministstvo 107.

Državni dohodki

Po predloženem proračunskem predlogu znaša povečanje proračunskih dohodkov 300 milijon din. Predvideni so bili novi fiskalni ukrepi, neposredni davki, takse in trošarine. Neposredni davki so proračunski na 295,5 milijonov din, kar je za 256 milijon več kot v sedanjem proračunu. Davke na poslovni promet je povišan za 10, dohodki od zaostalih davkov pa za 5 milijonov din.

Povečanje dohodkov od posrednih davkov je predvideno za 187 milijon din, vsota vseh posrednih davkov za leto 1938-39 znaša 3.141.485.000 din. Predložena številka za leto pa znaša 3.329 milijonov din. Od povečanja odpade vsota 107,5 milijon na trošarine, 55 milijonov pa na takse, od tega 40 milijonov din na nasledstvene takse, ker je ta fiskalna oblika bila dozdaj nezadostno izkoriščena.

Dohodki od monopolov so določeni v tem proračunskem predlogu na 141 milijonov dinarjev.

Dohodki od državnega gospodarstva se cenijo na 4.282 milijonov din. Povečanje odpade v glavnem na železnice in sicer 50,6 milijon din, na produktivne ustanove v finančnem ministstvu 38 milijon din, na pošto 36,4 milijon din, dočim se ostala vsota razporejuje na druga državna gospodarska podjetja in ustanove.

Proračun v načelu sprejet

V drugem delu svojega ekspezeja je finančni minister Djuričič obravnaval gospodarske osnove, na katerih je zgrajen novi proračun, ter kalkulacije, ki so služile za podlago proračunskim dohodkom. Njegov ekspezo so člani odbora sprejeli z aplavzom, nato pa je bila dopolnjena seja takoj zaključena. Popoldne ob 17 se je finančni odbor zopet sestel ter začel s splošnim proračunskim razpravo. Seja je trajala pozno v noč. Že okrog 20 je odbor proračun v načelu sprejel, potem pa takoj začel podrobno razpravo o proračunskih vrhovne državne uprave, narodnega predstavnika, predsedstva vlade ter pokojnin in invalidnin, ki so bili vsi tudi že odobreni.

Pooblastila finančnega zakona

Beograd, 20. febr. p. Novi državni proračun, posebno pa še novi finančni zakon bo vlada te dni nedvomno še v marsičem spremenila, ker je vse gradivo pripravila že prejšnja vlada po svojih intencijah. Finančni zakon ima mnogo zanimivih, deloma novih določb. Med njegovimi pooblastili so predvsem pooblastila za izdajo blaginjskih zapisov v znesku 400 milijonov din. Prosvetni minister bo razpolagal s pol milijona din za obratni kapital za izdavanje učbenikov v smislu zakona o učbenikih. Dotacija za srbsko pravoslavno cerkev ostane 75 milijonov din. Pravosodni minister sme poleg drugih izdati tudi uredbi o etažni in stanovanjski lastnini, notranji ministru pa uredbi o spremembah zakonov o kmetijskih občinah, o mestnih občinah, o državljanstvu, uredbi o zaščiti mladine pred pornografskimi vplivi ter uredbi o reorganizaciji centralne šole policijskih uslužbenecv, uredbi o ustroju oddelka za občo državno statistiko itd.

Posltni minister bo pooblaščen, da poskrbi za položitev kablov iz Beograda preko Zagreba in Maribora do nemške meje. Minister za socialno politiko in narodno zdravje bo pooblaščen za celovito uredbo med drugim za ureditev službenih odnosov med novinarji in lastniki listov, za izvedbo pokojninskega zavarovanja novinarjev, za ureditev privatne iniciative na socialnem in humanitarnem področju itd.

Nespremenjena so ostala pooblastila za izdajo političnih zakonov.

Ministru za telesno vzgojo naj se razširi v ministru za narodno kulturo. Obsegal naj bi dva oddelka: za telesno in duhovno kulturo. Prvi oddelak bo obsegal tri oddelke: šport, igra in estetika, drugi pa pet: gledališče, umetniško delstvo, muzeje in razstave, radio in kinematograf.

Beleške

Prejšnja in sedanja vlada

V javnost so že precej prodrele namere, ki jih je hotela ustvariti vlada dr. Milana Stojadinovića. Pooblastila, ki so bila pripravljena za finančni zakon, naj bi bila omogočila vladi diktatorsko oblast ter zlasti onemogočila sodno kontrolo uprave in sodno zaščito državljanovih svobod. O teh pooblastilih, ki jih je bilo baže osem, piše »Slovenec« sedaj tako-le:

»Predvsem bodo iz predloga finančnega zakona izpadla vsa pooblastila, ki jih je prejšnja vlada hotela dobiti od narodnega predstavnika za izvajanje svoje politike. Ta pooblastila namreč bistveno nasprotujejo politiki sedanje vlade. Pooblastila, ki jih je hotela dobiti prejšnja vlada, bi v primeru, če bi bila sprejeta, sedaj še ne rešena vprašanja samo še zamotala in bi naše notranje-politično življenje še bolj poostroila in zastrupilevala.«

»Slovenec« poudarja, da ima sedanja vlada tako močno večino, da ne bo nalezela na nobeno oviro. Kakor znano se je ves klub JRZ odločil, da bo vlado podpiral ter se je zato zavzel tudi predsednik prejšnje vlade in predsednik JRZ g. Stojadinović, ki je kakor poročila slovensko glavno glasilo JRZ, pripravil predlog, da bi n. pr. vsak državni upokojenec izžulil pokojnino, če bi rekel kaj slabega zoper vlado, ter je pripravil celo načrte, da bi bilo tudi življenje državljanov od njega odvisno.

„Domoliub“

o Stojadinoviću kot vodji

O spremembi vlade je spregovoril tudi »Domoliub«. Med drugim pravi, da so bili »med prijatelji dr. Stojadinovića tudi ljudje, ki so ga pozdravljali kot svojega vodjo, kakor bi ga hoteli napraviti za kakega posnemovalca inozemskih vzorov. Toda prav to nepotrebno proslavljanje je mnoge poslance iztrežilo in danes je na vladni strani velika večina narodnih poslancev. Po Beogradu so Stojadinovića pozdravljali kot vodjo po nemškem vzorcu. To je mnogim dala misliti.«

Odvise „Slovenčeve“ skrbi

Snočni »Hrvatski dnevnik« je objavil beleško o najnovejši »Slovenčevi« kampanji proti JNS in »Jutru«. V njej pravi med drugim:

»Slovenec«, glasilo JRZ v Sloveniji, ima dvoje skrbi: 1. da ne bi JNS povzročila vladi kakšnih težav pri izvedbi napovedane politike in 2. da ne bi kdo s svojo naglo zahtevalo takojšnjih sado in s tem pokvaril vse, kar se namerava storiti. Kakor pa izhaja iz »Jutra« in »Jugoslovenske pošte«, ta dva lista ne povzročata Cvetkovičevi vladi nobenih težav in jo celo podpirata. Kar pa se tiče onih drugih skrbi, pa bi moral »Slovenec« vendarle vedeti, da so stvari, ki jih je mogoče opraviti z eno samo potezo peresa, ne da bi to stalo en dinar. Prej se je dr. Stojadinović izgovarjal, da baže ni mogel ničesar storiti, ker ga ovira JNS. Res bi ne bilo pametno pri četi sedaj znova z isto pesmijo JNS Cvetkovičevi vladi ni neva in ni tudi ni mogoče, da bi prepričala, kar bi ta vlada hotela storiti dobroga. Zato so »Slovenčeve« skrbi popolnoma odveč.«

Beograjski list

o namerah vlade

Beograjska »Politika« objavlja »iz dobro poučenih virov«, da »spadajo med prve ukrepe, s katerimi misli vlada utrditi pot do sporazuma s Hrvati, uveljavljanje novih političnih zakonov. Vladna deklaracija o teh zakonih ni govorila. To se je zgodilo čisto premišljeno, ker se je o teh zakonih pri nas že toliko govorilo in objubiljalo, da bi ponovno naglašanje potrebe njihovega čimprejšnjega sprejetja lahko vsa stvar samo kompromitiralo.«

Vlada bo — piše dalje »Politika« — do 1. aprila povsem okupirana z državnim proračunom. Proračunsko razpravo bodo tako v narodni skupščini kakor v senatu čim bolj pospešili. Predvidoma bo skupščina sprejela predlog novega proračuna do 15. marca. Drugo polovico marca se bo bavil s proračunom senat. Pričakuje se, da bo dala vlada v teku proračunske razprave važne politične izjave, ki bodo dopolnile njeno stališče v vprašanjih, ki jih je navedla v svoji deklaraciji. Po sprejetju proračuna se bo pričelo šele pravo delo za izvajanje načel vladne deklaracije. Ze prvi koraki bodo pokazali resno voljo vlade, da izvrši naloge, ki si jih je postavila v svoji deklaraciji.«

Posvetovanja srbskih opozicijskih strank

V nedeljo popoldne je bila v stanovanju Ljube Davidovića druga konferenca zaupnikov bivše demokratske stranke iz vseh srbskih pokrajin države. Sestanka se je udeležilo okoli 60 zaupnikov, katerim so poročali o političnem položaju in o ukrepih, reorganizacije demokratske stranke bivša ministra Milan Grol in dr. Božidar Marković ter odvnetnik Božidar Vlačić.

Prvaki srbske zemljoradniške stranke pa so se sestali v prostorih društva »Selos«, kjer jim je poročal o položaju narodni poslanec Joca Jovanović. Njegov referat je dopolnil poslanec Tupanjanin, ki je poročal predvsem o taktiki opozicije v narodni skupščini.

Politika novega papeža

»Neue Zürcher Zeitung« objavlja daljši dopis svojega rimskega dopisnika o ugibanjih glede političnih smernic novega papeža. Lst piše med drugim:

»Pred izvolitvijo novega papeža ne more Cerkev, ki jo predstavlja kardinalska kongregacija, sprejeti nobene odločitve in dati nobenih pobud; to je pr. držano novemu papežu. Novi papež pa se bo moral v naloge svoje funkcije šele vživeti. Šele ko se bo to zgodilo — in za to je navadno potrebno precej časa — bo začel novi papež pripravljati svojo prvo encikliko, ki vsebuje navadno program novega papeža, na verskem, socialnem, moralnem in cerkvenopolitičnem področju. P. J. XI. je svojo prvo encikliko izdal šele osem mesecev po svojem kronanju. Ker bo novi papež prevzel zelo težko dedščino in ker bo moral zavzeti stališče k neprimerno bolj odgovornim vprašanjem kakor Pij XI. leta 1922, je verjetno, da Vatikani pred koncem leta 1939 ne bo politično aktiven.«

Ponesrečen puč v Peruju

Fašistično usmerjeni zarotniki so hoteli odstaviti državnega predsednika — Vodja upornikov padel

Lima, 20. febr. o. Včeraj zjutraj je izbruhnila v Peruju revolucija. Proti predsedniku republike Benavidezu so se zarotili notranji minister general Rodriguez in nekateri politiki, ki so se zadnje čase zavzemali za uvedbo fašističnega režima v republiko. Rodriguez je pridobil za svojo stvar tudi del garnizije v Lima. Včeraj zjutraj je poskušal izvršiti državni prevrat, pa se mu je izjalovil in je sam postal žrtev svoje zarote.

Včeraj popoldne bi bila morala vojska v Lima vdreti v predsedniško palačo in jo zavzeti. V resnici so uporniki kmalu obkolili poslopje. Pozvali so stražo, naj se jim preda, a je reagirala z ognjem iz pušk in streljca. Boj je trajal dobre štiri ure, ter je padel tudi vodja upornikov general Rodriguez. Poleg njega je padlo še 5 višjih oficirjev in okrog 150 vojakov.

Predsednik republike se je že v soboto popoldne odpeljal iz glavnega mesta na deželo, kjer je nameraval prebiti kratek dopust. Ko je zvedel, kaj se dogaja v Lima, se je takoj vrnil. V Lima ga je sprejela včeraj popoldne ogromna množica ljudi, ki ga je v triumfu spremljala v predsedniško palačo.

Oblasti so takoj uvedle preiskavo. Izmed upornikov je bilo 8 ranjenecv, takoj aretiranih. Nadalnjih 20 zarotnikov so aretirali v zvezi s hišnimi preiskavami. Pri njih so našli nekaj dokumentov o njihovem sodelovanju z generalom Rodriguezom. Politiki krogi tega so mnenja, da nevarnost še ni minila, in da bo treba že v bližnjih dneh računati z novimi akcijami desn.čarskih revolucionarjev.

Zunanjepolitična polemika v Franciji

Pretekli teden so nekateri znani francoski publicisti, med njimi zlasti Henry de Kerillis v svojem listu »Epoque« ter Pertainax v »Europe Nouvelle«, objavili precej ostre izpade proti zunanjemu ministru Bonnetu, kateremu so očitali, da pošilja na svojo roko v Berlin in Rim razne svoje zaupnike, ki se za hrbtom odgovornih francoskih poslanikov pogajajo z Nemci in Italijani. Konkretno sta se navajali zlasti ime predsednika francosko-nemškega društva v Parizu de Brinona, ki da je pred kratkim izkoristil svoj berlinski obisk za prošnjo Ribbentropu, naj bi Nemčija sprejela francoskega korektnega zadržanja na pram Italiji intervenirala v Rimu v smislu francosko-nemške izjave z dne 6. decembra lanskega leta, ter im generalnega direktorja indokinske banke Baudouina, ki da se je več dni mudil v Rimu in se pri tej priliki pogajal z italijansko vlado o francoskih koncesijah. Francija bi baže bila pripravljena priznati italijansko suverenost v suški družbi, odprodati svoje delnice pri dži butski železnici dovoliti Italiji prosto loko v Džibutiju ali to loko celo internacionalizirati ter končno priznati trajnost pri-

vilegirane položaja Italijanov v Tunisu; v pošteb bi morda prišle tudi mejne korekture ob južni libijski meji proti Čadskemu jezeru.

Bonnet je te informacije v toliko demantiral, da je de Brinnova in Baudouinovo mislilo v Berlinu in Rimu označil kot zasebno govorice, ki so v tej zvezi nastale pa za zasebno mnenje Francozov v Berlinu in Rimu. Bonnet je sedaj podprl tudi de Brinnon s posebno izjavo, v kateri pravi, da ni šel v Berlin v nikakr uradni misiji, ter da z zunanjim ministrom pred svojim odhodom sploh ni govoril. V Berlin je šel na povabilo tamkajšnjega nemško-francoskega društva, ki je 4. t. m. priredilo banket v čast francoskim udeležencem mednarodnih vojaških konjskih tekem. Ob tej priliki se je sestel tudi z Ribbentropom, vendar pa ni z njim nikdar razpravljati o kakih pogajanjih s tretjo državo. S francoskim poslanikom v Berlinu Coulondrom se je štirikrat sestel in sta bila enkrat celo skupaj na obedu, tako da odpade tudi očitke, da je vrlil v Berlinu kako misijo za Coulondrovim hrbtom.

dobil v Ljubljani toliko glasov in s tem takega zaupanja, kakor g. Korošec 11. decembra.

In zaključil je svoj govor z izjavo, da je bil spomladi l. 1918. naš program majska deklaracije, danes pa je edini program Slovenije dr. Anton Korošec. Z vzklikom »Živel naš vodja dr. Anton Korošec« je zupan izročil novemu častnemu meščanu tudi spominsko darilo kip ljubljanskega patrona sv. Jurija z znamenjem.

G. dr. Korošec se je za počastitev gjenjo zahvalil Poudaril je, da se čuti popolnoma kot civis labacensis, in objubil je Ljubljani tudi nadalje svojo podporo, ki bo mogla biti tem uspešnejša. »Če se bo nova politika srečno razvijala.« Končaj je svoj govor z vzklikom kralju in belu Ljubljani.

Pred svečano razsvetljenim marzatom so se zbrale organizacije JRGZ, ki so dr. Korošcu prirejale ovacije.

„Največja čast je služiti narodu“

Pod tem naslovom objavlja včerajšnja »Politika« članek, ki je ob spremembi režima izšel v »Sokolskem glasniku«, službenem glasilu saveza SKJ. V članku beremo med drugim:

»Ne pozabimo niti za trenutke, da ni sokolska zadeva baviti se z dnevnimi politikami. Stvar, o kateri hočemo govoriti v tem članku, pa ni stvar politike, temveč stvar nacionalne in obče človeške morale in ponosa. Naš narod je vedno znal pravilno ceniti svoje zasluženje in sinove. Dajal jim je tudi častne naslove in nazive. Kadar se pri nas govori o »vodji«, potem se ve, da more biti govora samo o enem »vodji« — Karadjordju. In šele potem, ko je njegov pravnik junaški kralj Aleksander, vodil naš narod ne samo skozi slavo in od zmage do zmage, temveč tudi preko albanske Golgozte, je pričel narod uporabljati tudi zanj naziv »vodja«. Pri tem pa si pokojni kralj, kljub svojim velikim zaslugam in svojem najvišjemu položaju nikdar ni lastil tega pridevka. To je skromnost veličanstva.

Jugoslovenci smo imeli tudi politike, ki so vodili naš narod ne samo skozi nekaj let, temveč skozi desetletja, kakor pokojni Pašić, Radić ali dr. Krek. Ti možje se kljub temu niso nikoli proglaševali za voditelje ali se dali za take oklicevati.

Naš narod ima zdrav smisel za stvarnost in je treba s tem tudi računati. Ako imajo drugi narodi svoje voditelje, je to njihova notranja zadeva. To tem bolj, ker je znano, da niso prišli ti voditelji na svoje položaje prekrižanih rok, temveč šele po dobi največjega dela, naporov in žrtve.

Kar se je pri nas pojavilo doslej v tej smeri, je bilo vse še slabše, kakor hiše, zgrajene na pesku. Verjetno je, da bi ta ali oni teh politikov zapustil dober spomin in lepo ime vsaj v eni panogi javnega delovanja, če si ne bi domišljali, da je res postal po zaslugi naših piscev, naročenih filmov in plačanih govornikov »voditelj naroda«, in da je z njegovim položajem zvezana sreča in blagostanje bodisi že Srbov, Hrvatov ali Slovencev. To pa še ni najhujša nesreča. Najhujše je to, da so bili prevarjanci tisti domoljubi, ki v to najeto reklamo niso hoteli verovati in ki so hoteli misliti s svojo glavo.

Ako kdo propoveduje med nami spoštovanje avtoritete, potem je to naše sokolstvo. Toda skrb pravih državnikov države naj bo, da vzgajajo zavedne samostojne državljane, ki bodo s svobodno voljo spoštovali svoje pravice, kakor so spoštovali nekoč Pašića, Radića in dr. Kreka. Želeli bi bilo nujno, da se s prakso oklicevanja voditeljev še enkrat preneha. Računamo s tem, da smo zdravi demokrati in po večini čestiti narod, ki sicer spoštuje avtoritete, toda ne jemlje umetno vplivnih stvari za stvarna dejstva. Poleg tega je

naša država monarhija, ki ima svoj narodni in proslavljeni kraljevski dom in drugih voditeljev prav nič ne potrebuje. Vsem sedanjim in bodočim našim politikom, državljanom in narodnim delavcem pa ne želimo visokih naslovov in pridevkov, temveč spoštovanje in priznanje, ki si ga bodo stekli s častnim in res uspešnim delom za narod in državo. To sta najvišja čast in priznanje, ki jima bo dajalo tudi sokolstvo vedno polno spoštovanje.«

Procesi proti članom železne garde

Bukarešta, 20. feb. e. Vojno sodišče v Bukarešti bo najbrže že danes izreklo sodbo v procesu zoper teroristično družbo železne garde, katere namen je bil oropati tresorje Narodne banke in finančnega ministrstva, denar pa porabiti za teroristične organizacije. Prav tako bo tudi zaključen proces proti družbi, katere namen je bil s vžigalnimi bombami in plamenicami povzročiti požare v javnih poslopih v Bukarešti, da bi nastalo paniko izrabila železna garda za polastitev oblasti. V obeh procesih pričakujejo najstrožje obsodbe.

Dr. Stojadinović v poslovljni avdienci

Beograd, 20. febr. AA. Nj. Vis. knez namestnik je ob 12. sprejel v Belem dvoru v poslovljni avdienci dr. Milana Stojadinovića, predsednika ministrskega sveta n. z.

Novi upravnik Državne hipotekarne banke

Beograd, 20. februarja. AA. S kraljevim ukazom je na predlog finančnega ministra imenovan v Državni hipotekarni banki za upravnik dr. Moimir Glomazić, glavni inšpektor iste banke.

Upokojitve učiteljev

Beograd, 20. febr. p. Upokojeni so naslednji učitelji in učiteljice: Roza Randl in Valerija Jeraj v Ljubljani, Janko Kržić v Lučah, Ana Sone v Poljanah, Mimica Lukman na Pobrežju pri Mariboru, Josipina Beljan v St. Petru, Ivan Jelenc v Trebnjem, Frano Luksa v Ivan Nedelji in Josip Jekl v Ljubljani.

Vremenska napoved

Zemunska: Prevladovalo bo jasno vreme z jutranjo meglo in dolinam in kotlinam, poneči mraz.

Dunajska: Izpreminjajoča se najprejve, lila oblačnost, nato polagoma zmanjšanje oblačnosti, poneči precej mrzlo, podnevi toplejše vreme.

Naši kraji in ljudje

Predsednik vlade g. Cvetković pozdravlja na beograjskem kolodvoru predsednika grške vlade g. Metaxasa

Propaganda letalstva v Celju

Marljivo in uspešno delo v vseh skupinah Aerokluba

Mestni odbor Aerokluba »Naša krila« v Celju je imel prošli teden občni zbor v Celjskem domu.

Predsednik g. mag. pharm. Andro Posavec je v začetku pozdravil zastopnika oblastnega odbora g. Popova iz Maribora, kapetana gg. Zivkovića in Ilića kot zastopnika poveljnika 39. pp. in poveljnika vojaškega okrožja ter zastopnika tiska. V svojem poročilu je omenil, da je najvažnejše vprašanje celjskega mestnega odbora vprašanje aerodroma v Celju, ki bi se naj rešilo s sodelovanjem banke uprave, mestne občine in seveda tudi vojaških oblasti. Nadalje je poročal o velikem uspehu letalskega mitinga, ki ga je priredil mestni odbor lani 18. septembra ob svoji desetletnici. Predsednik je podčrtal tudi idealno delo izredno agilne jadralne sekcije.

Tajniško in blagajniško poročilo je podal g. Tugomer Prekoršek. Omenil je vse priprave za lani letalski miting v Levcu pri Celju in poročal o mitingu samem, ki mu je prisostvovalo okrog 12.000 ljudi. Dohodki mitinga so znašali 55.605,25 din, izdatki 23.042,25 din, čistega donosa je bilo torej 32.563 din. Mestni odbor namerava v doglednem času urediti v Celju moderno letališče in si tudi nabaviti motorno letalo. V preteklem poslovnem letu je imel mestni odbor 38.887,32 din dohodkov in 31.312,50 din izdatkov, prebitok znaša torej 7.574,82 din.

V imenu jadralne skupine je poročal g. Mirmik. Jadralna skupina ima 38 članov. Obstoja tri letala in zelo marljivo deluje. Jadralna skupina ni dobila lani nobene subvencije od osrednje uprave v Beogradu, pač pa jo je po svojih močeh podpiral mestni odbor sam.

Tehnično poročilo jadralne skupine je podal g. Ušić. Jadralna skupina je doslej zgradila dve jadralni letali tipa »Zöglings« in transportni voz za prevažanje dveh jadralnih letal naenkrat. Jadralci so se udeležili Jadralnih tečajev v Celju na Blokah, v Mariboru in Vrhu. Celjska jadralna skupina ima dve A pilota, šest B pilotov in tri C pilote, ki so obenem tudi motorni piloti in imajo vse pogoje za srebrne C pilote. Jadralna skupina namerava še zgraditi dve šolski jadralni letali, eno prehodno šolsko letalo, specialen transportni voz, opremiti svoj avtomobil s pripravo za av-

Pri obolenju žolča, jeter, pri žolčnih kamnih in zlatenici urejuje naravna Franz-Josefova grenčica prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. — Klinične izkušnje potrjujejo, da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo »Franz-Josefovo« vodo zmehčano s malo tople vode zjutraj na prazen želodec.

Ogl. reg. S. br. 15. 485-35

tovlek in kupiti visokozmožno letalo za termično jadranje.

Referent podmladka Aerokluba na celjski gimnaziji g. prof. dr. Gantar je poročal, da ima podmladek okrog 150 članov. Predsednik podmladka je sedaj šestoselec Hilinger. Podmladek je prejel lani na letalskem mitingu svoj prapor. Urediti bo treba vprašanje primernih prostorov za udejstvovanje podmladka. Mnogo članov podmladka se udelevuje v jadralni skupini. O Veliki noči namerava podmladek prirediti tritedenski tečaj za izdelovanje modelov.

Mednarodna avtomobilska cesta od Trsta do Črnega morja bo zgrajena po dolini Save

O priliki nedavnega obiska v Beogradu je dal rumunski zunanji minister Gafencu po končanih posvetovanjih domačim in tujim novinarjem izjavo, v kateri je na koncu med štirimi najvažnejšimi točkami razgovorov omenil važna prometna vprašanja obeh držav. Pri razgovorih so poudarili posebno pozornost načrtu za gradnjo velike moderne ceste, ki bi neposredno vezala Jadransko morje s Črnim morjem in bi šla od Trsta do Konstanca preko Ljubljane, Zagreba, Beograda, preko Pančevskega mostu na Turn Severin in preko Bukarešte do Konstanca ob Črnem morju.

Izjava rumunskega zunanjega ministra o cestni zvezi med Trstom in Konstanco je vzbudila največjo pozornost ne samo v naši državi, Italiji in Rumuniji, temveč tudi v drugih državah. Cesta bo dolga 1500 km in bo tekla v smeri zahod - vzhod, podobno kakor projektirana velika cesta od Prage do Chusta, ki bo dolga 1000 km.

Po najnovejših informacijah sledi trasa nove ceste od italijanske meje do Ljubljane sedanji državni cesti. V odseku Ljubljana Zagreb pa bo avtomobilska cesta izpeljana skozi ozko in romantično dolino Save, in sicer na desnem bregu mimo Trbovelj in Zidanega mosta, pri Radečah bo

Gospodar jadralne skupine g. Gabrovšek je poročal, da znaša vrednost inventarja jadralne skupine 30.247 din, kar priča o izredni požrtvovalnosti in marljivosti celjskih jadralcev.

Delegat mariborskega oblastnega odbora g. Popov je pozdravil občni zbor v imenu predsednika g. ravn. Krejčija in v imenu vsega oblastnega odbora. Omenil je, da bo subvencija oblastnim in mestnim odborom letos zvišana. Mariborski oblastni odbor je predložil letos osrednji upravi v Beogradu proračun, ki znaša nad 700.000 din. G. Popov se je zelo pohvalno izrazil o delu celjskega mestnega odbora, zlasti pa o udeleževanju celjskih jadralcev.

Predsednik g. Posavec se je zahvalil predsedniku oblastnega odbora g. ravn. Krejčiju, poveljniku 39. pp., poveljniku celjskega vojaškega okrožja, predsedniku zagrebskega oblastnega odbora polkovniku v p. g. Šuputu, tajniku g. Tugomeru Prekoršku in nekaterim letalskim oficirjem za veliko pomoč, ki so jo izkazali mestnemu odboru, g. dr. Mikuletiću pa se je zahvalil predsedniku g. Posavcu za nadvse požrtvovalno delo v korist mestnega odbora in propagande letalstva v Celju. Na predlog člana nadzornega odbora g. Cira Sadarja je prejela uprava razrešnico, tajniku g. Tugomeru Prekoršku in jadralni skupini pa je bilo izrečeno posebno priznanje.

V novo upravo so bili izvoljeni naslednji gg.: predsednik mag. ph. Andro Posavec, podpredsednik kapetan Marko Mrkela, tajnik Leo Vičar, blagajnik Čiro Sadar, odborniki dr. Cerin, prof. dr. Gantar, dr. Ivič, dr. Mikuletić in Ladislav Ropas. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. podpolkovnik Krasnik kot predsednik ter kapetan Zivković, Tugomer Prekoršek, Četina in Cerogol kot člani. Dva delegata za oblastni odbor in delegata za glavno skupščino v Beogradu bo določila uprava. Ob zaključku se je g. Ladislav Ropas zahvalil predsedniku g. Posavcu za njegovo delo in delegatu mariborskega oblastnega odbora g. Popovu za njegovo naklonjenost ter podčrtal potrebo nove, primerne delavnice za jadralno skupino.

šla preko Save, nakar bo izpeljana na levem bregu do Zagreba. Nova cesta od Zagreba do Beograda pa je že trasirana.

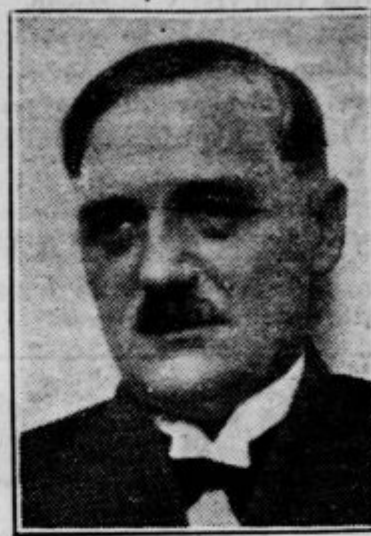
Padlo drevo ga je ubilo

Posesnika Bradač Ivan in Hudina Ivan sta podirala v četrtlet v gozdu Ribniku pri Dramlji ječveva drevesa. Po dveh podrtih debelih sta se lotila okoli poldneva še zadnjega. Ko sta videla, da se bo drevo ekoro podirilo, je Bradač zbežal v smer, ki se mu je zdelo varna, medtem ko je Hudina Ivan odstranjeval žago od debela. Ni pa napravljal Bradač niti desetih skokov, ko se je nenadno s trušcom prelomilo 16 metrov dolgo in pol metra debelo jelševno drevo in z vso silo tresčilo prav na glavo nesrečnega Bradača. Udarec pa je bil tako grozen, da mu je preklalo lobanjo v vsej dolžini. Seveda je bil nesrečni Bradač pri priči mrtev.

Hudina je o nesreči takoj obvestil orožništvo na Bizelskem, ki je prišlo na kraj dogodka ter po vestnem ogledu in zaslišanju Hudine ugotovilo, da gre za nesrečno naključje iz očitne ne previdnosti. Truplo nesrečnika so odpeljali na njegov dom v Bojsno. Za rajnikom žalujejo mlada žena in dva otročiča.

V prezgodnji grob

Poljčane, 20. februarja. Še ne 54 let star je nepričakovano umrl poljčanski učitelj g. Ludovik Varl. Ni bil še upokojen, že prej je moral zaradi bolezni zapustiti šolo in svojo drago mladino. Lansko leto ob koncu šolskega leta se je poslovil od šole in je šel rekel, da pride nazaj, ko bo ozdravel. Vrnil se je — mrtev iz ljubljanske bolnišnice, kjer je bil po tvegani operaciji izdihnil. V šoli, kjer je deloval nad 33 let, je ležal na mrtvaškem odru. Kakor takrat, ko je zaradi bolezni

zapustil šolo, ga je mladina tudi zdaj zasula s cvetjem, saj ji je bil dober učitelj. Mladina mu je vsa solza zapela v slovo »Učitelj naš predragi...« Pred šolo se je poslovil od njega učitelj g. Kovič, pevali zbor domačinov in učiteljev, ki so z vseh strani okraja prihitieli poslavljati se od ljubega tovariša, pa je zapel »Vigred se povrne«.

Pogreb, kakršnega v Poljčanah še ni bilo, je pričal o pokojnikovi priljubljenosti. Sprejaj šolska mladina, nato domači gasilci in gasilci iz Oplotnice, nešteto venec. Spreved je segal od šole do pokopališča. Pri odprtem grobu sta govorila: v imenu okrajnega društva JUJ iz Slov. Bištrice predsednik g. Miloš Tajnik in v imenu občine, ljudstva in njegovih učencev župan in predsednik krajevnega šolskega odbora g. Detiček Anton. Pevski zbor je še zapel »Blagor mu...« in »Pomlad vse se veseli...« Naj ti bo lahka zemlja, kjer si vneto deloval na prosvetnem in vzgojnem področju dolgih 33 let!

Zbor učiteljev v Celju

Sresko društvo JUJ je zborovalo nedavno ob zelo lepi udeležbi članstva. Učiteljstvo je počastilo spomin pokojnega šolskega upravitelja v p. g. Antona Sivke, dolgoletnega društvenega predsednika, in pred dnevi umrlega šolskega upravitelja v p. g. Petra Wudlerja. Čestitke so bile izrečene učitelju v p. g. Tomažu Grahcu ob 90 letnici in šolskemu upravitelju v p. g. Blažu Jurku, ki ob svoji 80 letnici življenja čil obhaja tudi 60 letnico članstva v stanovski organizaciji. G. Jurko je ob tej priliki v verzih podal razne svoje doživljaje in tudi navodila v življenje iz svoje bogate zakladnice izkušenj.

V zadnji dobi sta bila premeščena iz celjskega sreza po službeni potrebi učitelja g. Hajnšek in Skok. Ob stabilizaciji notranjih prilik v državi naj bi tudi državno uradništvo doseglo svojo pravno in materialno sigurnost in pomirjenje. Prav tako je treba pričakovati izpremembo pravilnika o človekoljubnih ustanovah, da bodo uradniške samopomoči, zgrajene na žrtvah nameščenstva, mogle še dalje izvrševati svoje velike socialne naloge. Za zimsko pomoč revni šolski deci pri Sv. Barbari in v Novi cerkvi v Haložah se je nabralo 195 komadov oblačil, 158 perila, 87 pletenine, obuv, barhenta in živil. V pomoč češkoslovaškim učiteljskim beguncem je bil nakazan prispevek 500 din.

Soglasno so bili odobreni predlogi sekcije JUJ v Ljubljani za finančni zakon za leto 1939-40. Prečitan je bil referat učitelja g. Jurančiča o življenjskih priključkih našega ljudstva tam, kjer dela slovenski učitelj z največjimi napor. Med učiteljstvom se je razpečeval zbornik »Socialni problemi slovenske vasi«. Prihodnje zborovanje društva bo skupno s še nekaterimi društvi aprila v Trbovljah.

Prof. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane je predaval o Ivanu Cankarju. Pokazal je na vire njegovih doživetij: na mladostna razočaranja, na mater in na borbo s tragičnimi zmedami v narodu in človeštvu pred vojno. Cankar je v vsem svojem ustvarjanju dajal izraza strastni ljubezni do resnice, pravice

Beg mikrobov. Roparski roman?

Roparski roman? Roparski to, vendar ni romane in podobna zadeva, kajti mikrobi (bacili, bakterije) so povsod. Tudi v ustih med zobmi. Saj kar prežijo na ugodno priliko, da bi uničili zoba. Redna nega zob — Chlorodontom prežene mikrobe iz ust. Toda le a ta nega varuje zobe pokvare. Chlorodont jutraj — Chlorodonti predvsem zvečer! Potem ostanajo zobje zdravi! Domači proizvod.

in svobode, do vseh ponižanih in žaljenih, pa tudi veri v moč in bodočnost naroda. Predavatelj je predložil tipe iz Cankarjevih del, zastopnike slovenske družbe, zlasti še raznolike podobe slovenskega učitelja, ki ga je pisatelj z ljubeznijo in boljo spremljal na njegovi trnjevi poti.

G. Ciril Debevec, režiser Narodnega gledališča v Ljubljani, je recitiral več odlomkov iz Cankarjevih del. Predavatelj kakor tudi recitator sta žela za svoja odlična izvajanja navdušeno zahvalo. Ta pietetna spominska proslava ob dvajseti obletnici smrti največjega našega pisatelja bo ostala vsem udeležencem nepozabna.

Borisu Brufaju u slovo

Ljubljana, 20. februarja. V četrtak nas je proti večeru osupnila tužna vest, da je prenehalo utripati srce našega Borisa. Niso se izpolnili njegovi ideali in njegove mladostne sanje, kruta smrt nam ga je mnogo prerano iztrgala iz naše srede. Pred nekako petimi tedni nam je Tvoj tovariš sporočil, da si oslabil na arcu in legel v bolniško posteljo. Tvoja dobra in skrbna mama je takoj odhitela k Tebi,

da Te neguje in da Ti pomaga prenašati bolezen. Noč in dan — pet tednov nepretrgoma — je bedela ob Tvoji bolniški postelji, toda njena edina želja in želja nas vseh, ki smo Te ljubili, ni bila izpolnjena. Odšel si, zapustil si nas. Spi mirno svoj večni sen, ljubi Boris, in naj Ti bo lahka domača gruda, a Tvoj spomin bo ostal večno med nami.

Boris Brufaj se je rodil 17. januarja leta 1913. v Skofji Loki, kjer je tudi obiskoval osnovno šolo. Nato se je vpisal na realno in pozneje na realno gimnazijo v Ljubljani, po maturi pa na pravno fakulteto, a že naslednje leto je odšel v vojno akademijo. Leta 1937. je postal pehotni podporočnik in odšel na službo v Otočec. Samo leto dni je služil domovini, potem ga je usoda iztrgala iz naše srede. Pokojni Boris je bil vzoren in vesten oficir, priljubljen pri vojaki in predstojnikih. Tudi Ljubljana bo pogrešala vilega oficirja, ki je bil od rane mladosti navdušen Sokola. Naj v miru počiva!

Tragična smrt železničarja

Ptuj, 20. februarja. Zmiski postaja dogodila nesreča, ki je zahtevala življenje vzornega železniškega zvanika Antona Copa, ki je že deveto leto služboval na Pragerskem. Prispel je kot spremljevalec tovornega vlaka v Ptuj, zaradi nekih službenih informacij pa je odšel v prometno pisarno. Po izvršenem poslu se je vračal preko železniških tirov k skladiščem, medtem pa so na postaji premikali vagon. Ko je Cop prišel do petega tira, se je približevala lokomotiva, da nanjo priključijo vagon. Ker Cop z čakanjem ni hotel izgubljati časa, se je poglaval med vagoni naprej. Bil pa je prepočasn in pograbil se ga odbijati ter ga zmečkali. Poklicani zdravnik dr. Mrgele je ugotovil, da je smrt nastopila takoj. Pokojni Cop zapuščal ženo in enega otroka.

Ljubljanski pustni korzo

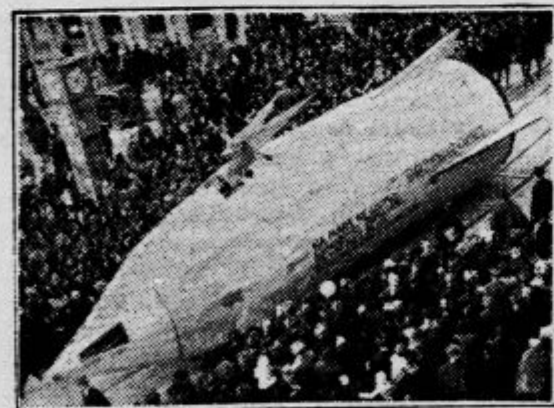
Ljubljana, 20. februarja

Z nedeljskim pustnim korzom bodimo kar zadovoljni. Sicer ni bilo moč ustreči prav vsem — kdo ve česa so ljudje pričakovali v svoji pustni fantaziji — eno pa smo temeljito pogodili: zbudili smo zanimanje občinstva, ki ga je bilo na cestah kakor le redkokdaj. Desettisoče jih je stalo v gostem špalirju koder je ubral pot spreved pustnih šem in posebno mladina, ki je še niso pokvarili predsodki, je imela veselja dovolj. Ljubljanska nezaupljivost do vsake nove novotarije je bila kriva, da ni korzo imenitneje izpadel. Marsikateri zasebnik ali trževka bi se ga še udeležil, pa je rajši odločil na prihodnje leto oč, bom videl, kako bo šlo tokrat.

Sicer pa sta mleko in eviček Ljubljance ne pripravila ob sleherni temperament. Opazovali so korzo kakor mlinski spreved. Razpoloženi so bili kakor za vse svete. In

»Kar sužnjevi tisoč znosili so skupaj Faranom, prepelje danes Vam igraje Turk s svojim kamionom, sta pričala posnetka piramide in sfinge na orjaškem prevoznem avtomobilu

Turkovo prevozniklo podjetje se je v sprevedu najbolj izkazalo s številnimi avtomobili in vozovi, prav duhovito okrašenimi. Bili so »atrakeje« korza in prav učinkovita reklama za podjetje. »Na Mars ne gremo, ostanemo zemljani, da Vas ko blisk postrežemo v Ljubljani, obljubljajo maskare na stratosferni raketi

tudi šome niso bile na svojem mestu. Nekateri so konale lešeno, da so bile kakor četa veterancev, kje je ostala vsa razposajenost, ki jo ponavadi zapiramo med štiri zidove, razposajenost in razigranost, ves šunder, nered in dirindaj, ki ni nobenega korza brez njih. Prireditelji so bili le eni nalogi domasti: da so se domislili korza, drugod so odpovedali. Raztegnili so skupino šem kakor harmoniko, s tem pa dosegli baš nasproten efekt. Pustni korzo naj bo zgoščenosť vseh predpustnih norčij, prilika, ko sme človek pod zaščito krinke sneti krinko svoje vsakdanjosti in neakozvan v zabavo sebi in drugim uganjati burke, kakršne bi mu sicer utegnile nakopati prekletstvo papeža in cesarja. Pust je praznik nereda, neomislja, duhovitih domislic in

neugnanega smeha, ki ga ni mogoče utesnjevati s cestnopolicijskim redom. Zato je bilo napak, da je policija na konjih delala red in tako preprečevala vsakršen kontakt med gledalci in maskarami. Zato bo boljše, da izberemo prihodnjič korzo tako ulice, koder ne vozi tramvaj in ni velikega prometa, morda po Aleksandrovi, okrog opere, Dukičevega bloka in nebotičnika. Tudi naj bi ta dan prepovedali ves promet pa bi se mogel razviti pravi ljubljanski pustni kor-

Dva, ki sta si za obrazom pusta privoščila sestanek spričo tisočev radovednežev

zo, ki bi tudi za tuja pomenjal veselo zabavo ne pa žalostnega spreveda kakor tokrat.

Zato pa naj organizacijo prihodnjega pustnega korza, ki pa naj traja vsaj ves popoldan in večer, prevzame n. pr. Putnik, ki bo s svojo poznano resno organizatorno sposobnostjo dobro jamstvo za popoln uspeh. Tako bodo tudi odpadli vsi pomisleki, ki so nekatere odvrnili od sodelovanja.

Fogled po Tyrševi cesti od kavarne »Evropski« proti železniškemu prelazu, dokaz, da je prvi ljubljanski pustni korzo, kar se tiče zanimanja imenitno uspel. Naša želja pa je, da bi se prihodnji tudi v vseh drugih pogledih tako dobro obnesel in Ljubljano vsaj enkrat v letu stresel in srahjal v njenem sedaj že prislovnem dolgočasu in puščobi

Skupina »frakarjev« s harmonikami je bila kaj učinkovita reklama za izdelovalnico harmonik. Samo Samo ni znal skriti svojega dobrodušja: izdajal potomca našega rajnega glasbenega mojstra

Stari, zgarani žrebec niti v mislih ni pričakoval še toliko pozornosti. Velicavstvo karnevala ga je sredi spreveda na Miklošičevi cesti parkiral s jezdecem vred spravilo na kolena in je imel Indijane vsakikrat precej posla, da ga je spet spravil na ploščata kopta. Male panike, ki so nastale ob takih prizorih, so bili edini razburilji prizori

Nocoj na pustni torek

se bodo zbirali vsi prijatelji odlične vinske kapljice, dobre jedade in neprisliljene zabave

v kleti Zvezda

Na razpolago bodo prvovrstni cvetki, izborna rebula, odlični riling, dalmatinska črna in vina vseh vrst v buteljkah. — Za pustni masni prigrizek bo poskrbel z vsemi dobrotami kuhinja kleti »ZVEZDA«. Za kratek čas pa bodo svirali svoje priljubljene pesmi in melodije izbrani ruski muzikanti in pevec.

Na pepelnico sredo se bo vršila v prostorih kleti »ZVEZDE«

TRADICIONALNA KULINARIČNA RAZSTAVA

od 17. do 19. ure zvečer. — Po razstavi bo v vseh prostorih kleti »ZVEZDE« slankova pojedina s izbranimi mrzlimi prigrizki in ribami vseh vrst.

Domače vesti

• Glavna skupščina Jugoslovenske unije za zaščito dece Letošnja glavna skupščina Jugoslovenske unije za zaščito otrok ki predstavlja centralni forum vzajemne akcije države samouprave in privatne iniciative za varstvo otrok, bo v Beogradu v nedeljo 26. marca dopoldne v domu Rdečega križa. Dnevni red bo naslednji: otvoritev skupščine in pozdrav predsednika izvršitelja zapisnikarja in dveh overoviteljev zapisnika, poročila glavnega in nadzornega odbora o delu unije v lanskem letu, predlog proračuna za leto 1939 iz prejemov in izpolnitve pravih izvršiteljev tretjine članov glavnega odbora in članov nadzornega odbora ter slučajnosti. Vse organizacije in vsa včlanjena društva za varstvo dece imajo pravico do enega delegata na vsakih 100 članov, največ pa na tri delegate. V Jugoslovenski uniji za varstvo otrok je včlanjenih 226 društev zvez in organizacij za varstvo otrok. Udeleženci glavne skupščine bodo imeli znižno vozno na državnih železnica — Ju. goslovenska unija za zaščito dece, sekcija za dravsko banovino, bo imela svojo skupščino, s katero bo združena tudi revije 20 letnega razvoja slovenske mladinske zaščite, v nedeljo 26. t. m. ob pol 10 v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani na Miklošičevi cesti.

ZA DAMO IN GOSPODA KROJI IZKLJUČNO PO MERI
SALON MODE
SOUVAN-CC
MODERN TAILORING
MESTNI TRG 24
SPECIALNI KROJI
NAJELEGANTNEJŠA
IZDELAVA - KREIRAMO
EKSKLUZIVNE
MODELE

• Blagodatni sokolske Petkove petletke. Naša javnost sicer ve, da so si sokolske organizacije za Petrovo petletko postavile velike prosvetne, nacionalne in dobrodelne naloge, nima pa pregleda, koliko so Sokoli že pripomogli h gospodarskemu povzdigu v najrevnejših krajih in koliko dobrot prinaša njihovo delo najrevnejšemu prebivalstvu. V krajih, kjer je veliko pomanjkanje pitne vode, so že zgradili 55 velikih javnih vodnjakov, zgradili so lepo število mostov ter uredili mnogo vzornih sadonosnikov in drugih nasadov. Pri tem delu prednjači mostarska sokolska župa, ker je na njenem področju tako delo zelo potrebno, velike koristi od sokolskega gospodarskega prizadevanja pa imajo tudi južnoslobojski in dalmatinski kraji. Tam so Sokoli najuspešnejši učitelji in vzorniki naprednega gospodarstva.

• Islamsko novo leto. Danes je po štetju islamske veroizpovedi začetek novega leta. To je prvi dan Muharema leta 1358. Muslimani v Bosni in Hercegovini in na srbskem jugu bodo svoj novoletni dan praznovali z raznimi prosvetnimi in dobrodelnimi prireditvami, katere so pripravile muslimanske verske ustanove in prosvetne organizacije.

• Razširitev avtomobilske ceste Sarajevo—Ilidža. Ker bodo letos začeli graditi veliko avtomobilsko cesto Beograd—Sarajevo—Dubrovnik, so oblastva odredila, naj se cesta Sarajevo—Ilidža razširi za poldrug meter. Ta cesta je bila zgrajena pred dvema letoma. Ko bo cesta razširjena bodo zgradili tudi novo avtomobilsko cesto iz Sarajeva do Han Pijeska.

• Bogata zapuščina v korist beogradske občine in trgovske mladine. Lani 27. avgusta je umrl v Celovcu bogati trgovec Josef Mayer von Jägershof, ki je bil so lastnik znane beogradske trgovke J. Isallovič. Pokojni Josef von Jägershof je bil doma iz špitalske ob Dravi. V Beogradu je živel od svojega 16. leta dalje. Tam živi še njegov brat Franc. Pokojnik je zapustil v Beogradu dosti gotovine in vrednostnih papirjev, v svojem rojstnem kraju v špitalski pa velika posestva. Svojo oporo je napisal že kakih 5 mesecev pred smrtjo takrat, ko so se odpravljali v Avstrijo usodni dogodki. Med dediči bogatega trgovca so tudi beogradska občina ter organizacije trgovskega narajanja v Beogradu. Beogradska občina je že dobila prepis oporoke. Svoj denar in vrednostne papirje v Beogradu je Josef v. Jägershof razdelil svojim poslovnim prijateljem in bratu z naročilom, da morajo izplačati beogradske občini takoj 250.000 din za sklad, ki bo koristil trgovski mladini. To izplačilo je bilo že izvršeno, a bodo dediči v Beogradu izplačali še razne druge, v oporoki določene dobrodelne prispevke. Tudi od posestev, ki jih je v Jägershof zapustil sorodnikom v špitalski, bo pozneje beogradska občina precej dobila in bo tako vsega skupaj podedovala okrog 2 in pol milijona dinarjev.

• Šibenška sola pred deložacijo. Na področju šibenske občine je 5 osnovnih sol, ki so nastanjene v privatnih poslopih. Največ razredov je v poslopih frančiškanskega samostana, a ker občina že dolgo časa ni poravnala najemnine, so frančiškanski prostori za vse razrede ene osnovne šole odpovedali in 1. marca bo izvršena deložacija. Dolžna najemnina znaša okrog 50.000 din.

• »FORVIL« 5 fleurs. Trois valse. Les yeux noirs. In Lavande Eau de Cologne dokazuje negovanje in Vas osvaja. Dobi se seveda v Parfumeriji NADA, Ljubljana, Franciškaška ulica.

• Po šestih letih popravljena krivica. V Koprivnici je občinski uradnik Milivoj Somogy leta 1932 prišel na vrata svoje pisarne listek z napisom: »Plače so znižane in neredne prosim, upoštevajte to!«. To je napisal zaradi tega da bi se ubranil zbiralec raznih prostovoljnih prispevkov. Napis je ostal na vratih nekaj mesecev, potem pa je bil občinski uradnik pozvan na policijo ter obsojen na 14dnevni zapor brez pogoja, če da je z napisom na vratih razburjal prebivalstvo. Prišel je tudi v disciplinsko preiskavo in občinski svet ga je upokojil. Pri tej kazni in upokojitvi se je pritožil in šele zdaj po šestih letih je dobil zadoščenje s tem da so ga reaktivirali.

• Za 2700 vinarških lokalov samo dva vinarstva nadzorujeta. V naši državi se pri dela mnogo dobrega vina popije pa tudi ogromne količine pokvarjenega in to vse zaradi tega ker ni dovolj kontrole na produkciji in nad prodajo vina v točlinah. Beogradska »Politika« je izvedla pregled lokalov, v katerih točijo vino. Našli jih je 2700 ter ugotovila da sta za vse te lokale nastavljeni samo dva vinarstva nadzorujeta.

• Konec nevarnega razbojnika. V okolici Kličeva se je skrivaj v zadnjih mesecih razbojnik Djordje Trujić, ki je imel na vesti dva uboja in celo vrsto tatvin. Orožniki so že dominirali da ga ni več v okolišju, v zadnjem času pa so premožnejši kmetje dobivali od nevarnega hajduka grozljiva pisma, da jih bo ubil, če mu ne pripravijo večje zneske denarja. Onč noč je vdril razbojnik v hišo posestnika Janjica, ki je bil sam doma s svojim sinom Kmet Janjić je moral hajduka pogostiti, v večerjo, potem pa je hajduka zahteval naj mu da tudi denar. Ker je kmet za trjeval, da denarja nima mu je razbojnik grozil s karabinko a Janjićev sin, čeprav brez orožja ga je pogumno naskočil, ni mu izvil puško iz rok. V sobi se je razvil obupna borba. Stari Janjić se je branil s sekuro in pobil hajduka na tla. Ko se je hajduka spet dvignil ga je mladi Janjić ustrelil z njegovo puško.

Iz Ljubljane

u— Ustanovni občni zbor podružnice Kola Jugoslovenskih sester v Šiški je bil 16. t. m. zvečer pri Štepiću ob zelo lepem obisku. Po pozdravnem govoru predsednika je pripravljalega odbora s Pušarjeve je povzela besedo predsednica Kola Jugoslovenskih sester v Ljubljani s Fernanda Majaronova in izrazila veselje nad ustanovitvijo podružnice. Nato se je s. Fakinova zahvalila s. Prelečevi za marljivo delo pri glavnem odboru s. Prelečeva bo delovala sedaj med šišenskim koiščankami. Sledilo so pozdravi in čestitke delegatov zunanjih društev za Sokola iz Most je govoril starosta Baloh za podružnico CMD iz Most ga Baiohova za šentpetersko po moško in žensko podružnico CMD g. Čotar za šentjakiško podružnico CMD ga Lamutova za kolo iz Most s. Lenasjeva in za narodno žentstvo ga Maša Gromova. Nato je bila predčita lista odbornic s predsednico s. Bonacovo, ki je bila soglasno sprejeta. Šišenskim koiščankam želimo mnogo uspeha v njih človekoljubnem in nacionalnem delu.

Jubilejni valčkov večer Sokola na Viču

drevi ob 23. uri
ZABAVA — PLES — BAR
Vstopnina samo din 5.—.

u— Pododbor Rdečega križa v Ljubljani bo imel v četrtek 2. marca ob 18. redni letni občni zbor v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. V primeru nesklepnosti bo občni zbor pol ure kasneje.

u— Predavanje za oficirje. V nedeljo 26. t. m. ob 10 dopoldne bo na dvorščici vojašnice 16 artiljerijskega polka zanimljivo poučno predavanje, na katero so vabljivi vsi rezervni oficirji ljubljanske garnizije. S seboj naj prinesejo oficirske legitimacije. Vhod pri glavnih vratih, Tyrseva cesta.

SLANIKOV VEČER

v sredo ob 20. uri
v Trgovskem domu
S o č a

Ženske bodo danes triumfirale in se smejale ...

Moški pa bodo ogorčeno protestirali in se jezili ...

Ta film je dobil najvišje odlikovanje v analih francoske kinematografije »Le grand prix du cinema francais«.

VSA LJUBLJANA SE BO KROHOTALA!

DANES VSI V KINO UNION, tel. 22-21

Danes premiera! Predstave ob 16., 19. in 21. uri in zakaj? Vse zaradi satire, odličnega filma

Prebrisane ženske

ki bo danes in prihodnje dni izzval burjo in prave orgije smeha!

BRIGITTE HORNEY in MATHIAS WIEMAN v prekrasnem filmu
ANA FAVETTI
po romanu Walter v. Holand-
derja. Predstave ob 16., 19., 21.
KINO MATICA, tel. 21-24.

Na splošno željo občinstva SNEGULČICA in 7 škratov

SE DANES OB 16., 19. in 21. uri — Na tisoče ljudi si je že ogledalo to filmsko mojstrovino, ki je najlepše razvedrilo za mladino in za odrasle! — Ne zamudite te edinstvene prilike in pripeljite danes Vaše male seboj! KINO SLOGA, tel. 27-30

u— Ženska sekcija Jadranske straže va bi svoje članice, da se polnoštevilno udeležijo VI letnega sestanka, ki bo v sredo 22. t. m. ob 17. v damski sobi kavarna Emone.

u— Novo reprezentativno poslopie na Tyrsevi cesti Vstrie lani v sirovem stanju dograjene palače zavarovalne banke »Slavije« ob Tyrsevi cesti namerava zgraditi tvrdka Josip Zalta, veletrgovina z železnino, reprezentativno poslopie, ki bo sličilo zgoraj omenjeni palači. Samo ob sebi umerno je, da se bo nova zgradba morala umakniti za več metrov v pravo regulacijsko črto in bo potemtakem prometna Tyrseva cesta izdatno razširjena in primerno preurejena. Med vojno leta 1917. je ljubljanski veletrgovec Avgust Tomažič kupil od zadnjega lastnika rodbine Frolichov ta obsejni kompleks. Po njegovi smrti je ta trgovska hiša z obširnimi gospodarskimi poslopi, skladišči in delavnici prešla v last zakoncev Josipa Zalte in soproge Matilde za vsoto 4.357.802 dinarjev. Vsem strankam, ki imajo že stanovanja in lokale v tej hiši Tyrseva cesta šteje 5 je sodno odpovedano za trimesečni termin 1. maja.

u— Ljubljanska sadlarska in vrtnarska podružnica ima svoje redno predavanje v sredo 22. t. m. ob 19 v kemijski dvorani na I. dr. realni gimnaziji (realni) v Vegovi ulici. Predaval bo g. Jože Kregar o »Vzgoji in izboru cvetic za okrasitev oken in balkonov«. Predavanje bodo spremljale sklopične slike. Vstop prost. Člani in gostje vabljivi.

u— Bohemski večer gledaliških igralcev se prične drevi ob 20 pri Miklošiču. Prodaja vstopnic pri operni blagajni se zaključuje ob 17. Večerna blagajna se odpre ob pol 20. v dvorani pri Miklošiču. Pester spored ki ga izvajajo člani gledališča, vodi konferansje g. Daneš. Sodeluje priznani Ronny Jaz.

V prijetnem spomizu

bo ostala Vam in Vašim gostom pogostitev za pust ali post s finimi narezki, maniranimi ribami ter izborno domačo in inozemsko piščico DELIKATESNE TRGOVINE V A. JANEŠ, ALEKSANDROVA 12 IFL. ST. 3455. Po dobri začetki so posebno priporočljive Bouvierove specialitete in odlična francoska vina.

u— Aleksander Borovski je eden izmed največjih sodobnih pianistov. Umetnik največjega formata, priznan v vsem muzikalnem svetu V Ljubljani bo koncertiral v petek 24. t. m. in izvajal bo Bachove, Beethovneve Chopinove in Lisztove skladbe. Prvič pa je sprejel na program »vojne javnega koncerta« tudi dva Jugoslovena in sicer Božidara Kunca in Borisa Papandopula. Vse, ki se zanimajo za klavirsko igrvo, vabimo na petkov koncert v veliki filharmonični dvorani ob 20. Sedeži so v prodaji v knjigarni Glasbene Matice.

DANES OB 20. URI »DIVJI LOVEČI IN NEUSTRANSKI ŽENINA« — HEINZ ROHMANN, THEO LINGEN in HANS MOSER, »KINO MOSTEK«.

u— Pevski zbor Glasbene Matice ima prihodnjo vajo vsega mešanega zbora izjema šele v četrtek 23. t. m. ob 20.

u— Soča-matica vabi vse svoje člane o prijatelje 25. t. m. v soboto ob pol 21 v dvorano k »Levu« (na Gospodstevski cesti) na predavanje g. univerzitetnega profesorja dr. Ant. Ocvirka: »Razvoj naše literature po svetovni vojni s posebnim ozidom na Primorskem«. G. predavatelj bo označil v prvem delu na kratko idejno smer, ki so se pojavile v slovenski literaturi iz 1918 v drugem delu pa bo obrtla obirne pomen značilnih pesnikov in pisateljev te dobe. Gradnik Gruden. Prezelj Sorli, Rečko Kosovel in drugi mladši. Ob tej priliki po predavanju poda g. odvetnik dr. Matej Pretner nekaj razveljavljajh podatkov o sedanjem položaju vojnih odškodnin našim državljanom. Pri dte vsi! Vstop prost.

Danes priredili svojim cenj. gostom, v restavraciji hotela Union, prijeten pustni večer s koncertom

ltd.
Na pepelnico sredo, velika slankova pojedina.
P. ŠTERK, restavratel.

u— Jubilejni valčkov večer Sokola na Viču bo drevi ob 20 v sokolskem domu. Krasne dekoracije z jubilejne maskarade »Tabarin«, bogato založen buffet, bar, dancin, izborna plesna godba bodo nudili vsem posestnikom še zadnje ure veselega karnevalskega razpoloženja. Soglasna sodba vseh posestnikov sobotne maskarade je bila, da tako uspele in zabavne prireditve še ni bilo v Ljubljani. Zato pohitite drevi ob 20. vsi v sokolski dom na Viču, ne bo vam žal. Vstopnina samo din 5. Drevi vsi k slovesu princa Karnevala na Viču! Na svidenje!

Pustni torek — pepelnica sredo — »Noč v New Yorku«

na maskaradi ljubljanskega Sokola
V NAKODNEM DOMU
v dvorani »New-Star« jazz.
Spored:
v baru Zamorski jazz (23. uri)

Spored:
Ogled dvorane in predprodaja vstopnic danes in jutri!
Za maske je garderoba pri vходу na levo

u— Obup nad življenjem. Mestni reševalci so včeraj prepeljali v splošno bolnišnico 27letnega vodovodnega instalaterja S. R. iz neznanega razloga je mož obupal nad življenjem in je v neki gostilni na Vidovdanski cesti izpil precejšnjo količino octove kisline.

u— Nesrečen skok z avtomobila. Včeraj je bil v Velikih Laščah zivinski semenj, ki se ga je udeležil tudi mesarji mojster g. Javornik iz Ljubljane. Ko se je po končanih poslih pripravil s svojim poltovornim avtomobilom na povratek ga je nekaj kmečkih mož iz vasi ob cesti proti Skofljici prosilo da smejo prističi g. Javornik jim je rade volje privolil, kolikor je bilo prostora. Tik preden je avto potegnil pa se je obesil na avto še posestnik Janez Škerjanc iz Gradišča pri Želimljan. Ko je bil Škerjanc na klančih med furjakom in Pijavo Gorico blizu doma je na lepem ne da bi počakal da se avto ustavi, skočil z drvečega voza. A skok je bil čez me riskanten — Škerjanc je oblezel neza vreden iz ust, iz nosu in ušes mu je v curkih lila kri. g. Javornik je ranjenca takoj naložil na avto in ga odpeljal na kirurški oddelek v Ljubljani. Njegovo stanje je precej resno.

u— Tatinska družina z Barja. Pred dnevi smo poročali o aretaciji bivšega pekovskega mojstra Jožeta Ferjančiča iz Most, ki je bil, kakor je pokazala preiskava, zapleten v vplavno tatvino izvršeno v Tonjevi trgovini na Rudniku v eni zadnjih noči. V zvezi z njegovo aretacijo je policija odkrila tudi skladišče nakradene g. blaga v neki hiši na Jurčevki poti. Vso zalogo so v soboto in nedeljo s tovrstnimi avtomobili prepeljali na policijsko upravo. Kjer jo zdaj urejajo in daziskujejo kod vse je kradla Ferjančičeva družina. Policija je aretirala tudi gospodarja in gospodinjo hiše, kjer so vionile hranili svoj plen. Po večini izviru vlogov iz vlovov v trgovine a največ je zabojev slačkorja, mila sveč, raznega špeceriskiga in kolonialnega blaga manufakture, čevlje suhe mesnine vina, malinova in drugih pišč. Nekaj zaplenjenega blaga je bilo očitno nakradenega tudi po zasebnih stanovanjih.

Velecenjena gospa!

Za spomladanske plašče, kostume in obleke vas postreže najboljšje

manufakturna trgovina
JULIJ VONČINA,

Prešernova ul. 16, naspr. Mestne hranilnice

u— Hud karambol na Ježici. V nedeljo ob 15 se je na znanem Florjančkovem klančku na Ježici pripetila vznemirljiva prometna nesreča. V smeri iz Savelj se je po Kraljevem klanču pripeljal na kolesu proti Tyrsevi cesti 17-letni France Globočnik iz Pšate iz Trzina proti Ljubljani. Pa je isti čas privozil avto trgovskega poletnika Rudolfa Veršnika. Ker Dobnikarjeva hiša ovira razgled s Kraljevega klanča na Tyrsevo cesto, je Globočnik s precejšno brzino zavolil naravnost v Veršnikov avto in treščil v avtomobilski odbijač. Da ga je vrglo nekaj metrov čez avto in je padel na glavo. Dobil je precej hude poškodbe na glavi, zraven pa si je tudi zlomil levo nogo. Na pomoč je bil poklican zdravnik dr. Kušar, ki je ranjenca dal injekcijo in tako odredil prevoz na kirurški oddelek. V bolnišnici je Globočnika pripeljal Veršnik sam. Tudi kojo ponesrečenca je popolnoma razbito.

DANES
KURENTOV PLES
V SOKOLSKEMU V ŠISKI.
LEPE MASKE DOBRODOŠLE!

Iz Celja

u— Opustilna razsodba v zvezi s smrtjo nesrečno v Gosposki ulici. Na okrožnem sodišču v Celju se je včeraj pred s. o. s. dr. Lebotom kot sodnikom poedincem odločevala že dvakrat prekinjena razprava proti 40-letnemu tesarskemu mojstru Francu Aljančiču iz Celja. Aljančič je bil obtožen, da je lani 18. julija pri podirjanju osterja hiše g. Franca Vebra v Gosposki ulici šteje 10. ravnal zoper zakonite predpise in obče priznana pravila graditeljstva s tem, da je pri odstranjevanju osterja dopustil svojim tesarjem, da so metali material, zlasti tramovje, z osterja na tla in opustili zavarovanje požarnega zidu sosedne hiše šteje 8, tako da je nastala zaradi zrušenja požarnega zidu nevarnost za življenje tesarjev Franca Krajnc, Franca Lešarja in Ivana Lipovška ter zidarja Ivana Ribizla, na katerega se je porušil pri delu požarni zid in ga usmrtil Kot izvedenca sta bila zaslišana gg. inž. Umek in Pristovšek. Oba sta izjavila, da je bila stabilnost požarnega zidu že pred pričetkom tesarskih del znatno zmanjšana in sicer po izjavi inž. Pristovška zaradi trhljosti strupnikov, po izjavi inž. Umeka pa zaradi nepravilne namestitve strupnikov na ter nad 100 let stari hiši. Sodišče se je preptalo, da je požarni zid tekal, ko je Aljančič prevzel delo, stal že popolnoma prosto in ni imel več zveze s o. trestjem, ki ga je hotel Aljančič prušiti. Aljančič torej ni zdelal nikake krivda za smrtjo nesrečo. Sodišče je Aljančiča opustilo.

u— Umrl je v nedeljo v samostanu lazaristov v Celju v starosti 55 let misijonski brat Alojzij Bač.

u— Umrla je v petek na Masarykovem nabrežju št. 3 v Celju 68letna zasebnica Ana Lubejeva, včeraj pa v Medlogu šteje 5 pri Celju 88letna preužitkarica Antonija Brežnikova.

u— Kraljevna organizacija Legije koroških borov v Celju je imela v nedeljo v hotelu »Evropi« občni zbor. ki se ga je udeležilo nad 200 članov. Predsednik g. inž. Dušan Rudolf je v svojem poročilu m. dr. omenil, da bo »prijazen priznanja dobrovoljstva koroških torcem najbrž kmalu rešeno število članov kraljevine organizacije je naraslo v 103 na 700 v celjskem laškem in šmarnskem srezu je bilo ustanovljenih 24 poverjenstev. Tajnik g. B. Kotnik je poročal o delovanju organizacije in omenil, da se bodo letošnjega romanja na Oplenec udeležili tudi člani celjske organizacije. Blagajniško poročilo, ki ga je podal g. Bazilij Jeras izkazuje 15.000 din dohodkov in 11.539 din izdatkov. Občni zbor je odobril nekatere spremembe pravil nalar so bili v novi odbor izvoljeni naslednji gg.: za predsednika Janko Brižček, za podpredsednika Janko Wagner, za tajnika A. Mučej, za blagajnika B. Jeras, za predsednika nadzornega odbora kapetan v p. Arneje, za občni zbor glavnega odbora LKB pa je bilo izvoljenih 9 delegatov.

u— Celjski šahovski klub je imel v petek zvečer občni zbor. Predsednik g. dr. Čerin se je v svojem poročilu spomnil na ni umrlega ustanovitelja in častnega člana kluba, skladatelja in zdravnika g. dr. Antona Schwaba, ki je zapustil klubu lepe šahovske kompozicije in probleme. Iz poročila tajnika g. T. Kocmurja je bilo razvidno, da je dosegel klub v medklubskih tekmah tudi v preteklem poslovnem letu lepe uspehe. Blagajnik g. inž. Pipuš je poročal o zadovoljivem stanju blagajne in se zahvalil vsem dobrotnikom kluba. Iz poročila knjižničarja g. inž. Sajovic je bilo razvidno, da knjižnica lani ni mogla poslovati v klubskih prostorih in da bo nabavljena omara za knjižnico tako da bo delovanje knjižnice zopet omogočeno. Odbor je prejel razrešnico nkar so bili izvoljeni v novi odbor naslednji gg.: predsednik dr. Josip Čerin, podpredsednik Josip Grafer, tajnik I. Mirko Fajš, tajnik II. E. Rutar, blagajnik T. Kocmur, knjižničar inž. Sajovic, odborniki I. Vozlič in J. Schneider. Za revizorja sta bila izvoljena gg. Kosmač in Lampi. Občni zbor je izvolil dolgoletnega zaslužnega člana kluba g. Antona Lečnika za častnega člana. Kakor doslej, bo klub skrbel, da bo z uspešnimi nastopi v Celju in izven Celja ter tudi v inozemstvu tudi v bodoče častno zastopal Celje. Poleg »očeta« za člane bo priredil v damski sobi »Evropi« tudi tečaje za članice.

Nocoj vsi v Narodni dom NA MAŠKARADO Olepševalnega društva!

Oglejte si dragocena darila za najlepše in najoriginalnejše maske v izlozbi urarja gospoda Lečnika na Glavnem trgu.

u— Smrt najstarejšega Celjana. V Prešernovi ulici šteje 5 je umrl včeraj zjutraj v visoki starosti 92 let učitelj v p. Ivan Kunšič. Pokojni je bil splošno znana in originalna celjska osebnost. Bil je najstarejši Celjan. V Celju je živel več desetletij kot upokojenec. Pogreb bo jutri ob 16. iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin!

u— Obtožnica proti Juriju Sabukošku je sestavljena. Državno tožilstvo v Celju je te dni sestavilo obtožnico proti roparskemu morilcu Juriju Sabukošku, ki je jeseni ob Voglajni pri Celju umoril in oropal Ivanko Zakrajškovo. Za razpravo proti Sabukošku vlada že sedaj živahno zanimanje.

u— Brusarja je napadel. Ko je 62letni brusar Franc Božić z Rake na Dolenjskem brusil v sredo pri nekem gostilničarju v Hraštniku nože, ga je pri delu napadel neki rudar in ga začel obdelovati s stolom. Božić je dobil hude poškodbe na levi roki in rebrih. Oddal se ga v celjsko bolnišnico.

u— Moža, ki je sleparil krsne botre, so prišli. Pred dnevi smo poročali, da se je pojavil v Celju neki možič, ki je obiskal več gospa in jih naprosil, da bi šle njegovemu otroku za krsno botro. Mnogo gospa je ustreglo njegovi prošnji. Mož jih je prosil za akontacijo na račun krsnega darila in je prejel po 50 do 100 din. Neki gospe je dejal, da bo krs v Konjicah ter ji povedal dan in uro krsa. Gospa je najela na dan »krs« avtokasi in se peljala iz Celja v Konjice, kjer je izvedla, da je nasledila sleparja. Na podlagi tirač celjske policije so orožniki včeraj zjutraj v okolici Konjice aretirali 32-letnega delavca Bogomira R., ki je izvršil omenjeno gojufije. Izročili so ga celjski policiji, ki ga je po zaslišanju oddala v sodne zapore.

u— Dve prometni nesreči. Na cesti blizu Konjice je v petek neki avtomobil podrl 62letnega posestnika Alojza Gorinška iz škal pri Konjicah na tla ter mu prizadel hude poškodbe na glavi in prsih. V soboto okrog 19 je padel 36-letni lesni manipulant Rudolf Mlakar iz Skofje vasi na cesti v Skofji vasi z motornega kolesa in si zlomil desno k'jučnico. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

u— Drzen vlom sredi mesta. V noči na soboto je bil izvršen drzen vlom v podružnico tvrdke Bate na Glavnem trgu. Vlomilec je vdril v prostore pri dvoriščnih vratih in odnesel iz ročne blagajne okrog 200 din gotovine. Odnesel je samo denar, čevljev in ostalega blaga se ni dotaknil.

Iz Maribora

a— **Hišica se mu je zrušila.** V tako zvani «Abesiniji» ob koncu Tezna, kjer imajo svoje skromne toke lične hišice marijivi in pridni ljudje, ki so si jih postavili s trudom lastnih rok, se je pripetila neravna nesreča. Ivan Pipenbacher si je namreč v bližnji goščavi zgradil svojo kočico. Otroci in sosedo so mu pridno pomagali. Ko je bil večer sam pri delu, se je nenadno zrušila 6 m dolga in 4 m široka, že z opek krita stavba. Srečno naključje je bilo, da se je Pipenbacher — sam ne vé kako — v zadnjem hipu rešil skozi okno, obeležal pa je vendar pod razvalinami. Če bi ostal v hišici, bi bil najbrž mrtev. Sosedje so ga potegnili izpod ruševin in ga prenesli v bližnje stanovanje. Za uboga Pipenbachera, ki si je hišico privarčeval, je nesreča najhujši udarec.

a— **Novi izkopi na starem mestnem pokopališču.** Staro mestno pokopališče se polagoma izpraznjuje. Sedaj so pričeli z izkopi tistih grobov in grobnic, katerih izvori imajo na Pobrežju že svoje rodinjske grobnice. Večar so izkopali tri mrtevce iz grobnice rodbine Pissanetz. V grobnici so bili trije mladiči, in sicer hči Luise Orel, roj. Pissanetz, potom njena mati Marija in oče Ivan Pissanetz, pek in hišni posestnik, ki je umrl 13. marca 1921. Dvig še dobro ohranjenih krst je potekel brez posebnih težav. Prenos je bil izvršen pod nadzorstvom posebne komisije z mestnim fizikom dr. L. Novakom na čelu. Skupno rakev so prepelitali na Pobrežje in jo položili v rodinjsko grobnico.

a— **V materinskem tečaju** bo predavala jutri Pavla Hočvarjeva o delu žene za ženo in otroka.

a— **Na Tezemu bodo gradili zavetišče.** Te dni je bila prva seja odbora za gradnjo prepotrebne zavetišča na Tezemu. Od bor je sklepali o nadaljnji organizaciji in izvedbi te akcije.

RESTAVRACIJA IN KAVARNA «OREL» Danes zvečer pustna veselica! Jutri «jutraj kisa juha!» V sredo: tradicionalna kuharska razstava in druga vinska pokušaja kvalitetnih ljubotemskih vin. Salvaor pivo! Cene zmerno!

a— **Pustna predstava v mariborskem gledališču.** Drevo ob 20. «Vse za šalo» Velja jo znižane cene. — Prihodnja operna premiera v mariborskem gledališču bo v kratkem. Uprižori se Smetanova večna mlada «Prodana nevesta» pod vodstvom kanelnika Herzoga in v režiji g. VI. Skrbniška.

a— **Ukrepi proti beračenju.** Mestno poglavarstvo razlašča: Prebivalstvo naj nepotrebno prosijska na socialno politični oddelek mestnega poglavarstva na Rotovškem trgu 9, kjer dobijo resnično potrebni in upravičeni pomoč. Delazmožni bodo zaposleni pri javnih delih, delazmožni (starci, onemogli in zapušteni otroci) pa pridejo v zavodov ali drugo oskrbo, dočim bodo tuje osebe, ki so v mestu brez dela in sredstev ali ki prihajajo v mesto samo beračiti, po odgonu odpravljene v domovinske občine.

a— **Iz mestnega vojaškega urada.** 15. marca ob 11 bo v šoli za rezervne oficirje licitacija za oddajo brivnice v zakup. Pogoj: so razvidni pri mestnem vojaškem uradu.

a— **Težka kolektarjeva nesreča.** Po banovinski cesti pri Marenbergu se je pešak na kolesu 38 letni Jurij Nemec. Na nekem ovinku po strmem klancu ga je zaneslo čez rob ceste. Treščil je 7 m proti Dravi in obeležal z zlomljeno roko in poškodovanim prsnim košem. Nezvestnega so ga prepeljali v bolnišnico. Njegovo stanje je precej resno.

a— **Kraljica «Bohem»ke noče.** Ob priliki krasno uspele «Bohem»ke noče matičnega Sokola je bila izvoljena za kraljico «Bohem»ke noče » 364 glasovi gđ. Sonja Pertot. Najlepša maska je bila po sodbi žirije gospa Greta Kukovec, najlepša skupina pa skupina Afričana, gospa Ambrožič, ga. Rudež, gđ. Gala in gđ. Maružič.

a— **Usoden padec s konja.** 31-letni Ilija Rakešić je padel s konja in si pri padcu zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

GLAVNA KOLEKTARJEVA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG

Zagreb, ILICA 15.

GAJEVA 8. obvešča neobvezno:

Pri današnjem trebanju V. razreda 37. kola državne razredne loterije so bili dne 20. februara izzrebani sledeći dobitki:

Din 80.000.— št. 49538 69134 pri nas kupljena.

Din 60.000.— 16960 33569

Din 40.000.— št. 74475 pri nas kupljena

Din 35.000.— št. 47265 50453 70765 pri nas kupljena.

Din 25.000.— št. 15713 98364

Din 15.000.— št. 62850

Din 10.000.— št. 12806 35373 51594 65081 67679 73423 86621 86651

Din 8.000.—

5547 13624 24752 29375 46560 62329 73155 74320 96179

Din 6.000.—

2321 4846 6753 14723 18388 18775 21960 23191 46686 49983 63048 79967 80695 87046 93065 94906 97828

Din 5.000.—

1634 7455 17019 17184 21641 28773 33463 56727 38189 41486 47207 50315 50772 55462 56796 57237 60854 73034 75890 80266 87874 95997 98550 99548

Din 3.000.—

3867 6599 12159 18863 26047 36186 58238 61871 62183 67570 80920 86638 92826 98891

Nadajte se bilo izzrebanih še 1.800 dobitkov po Din 1.000.—

Popolno uradno listo dobitkov, izdano in kontrolirano od same državne razredne loterije, torej brez vsakih pogreškov, pošiljemo svakom na zahtevu.

Sledeći trebanje V. razreda 37. kola bo 21. februara 1939.

a— **Vlom v dvorano Zadržno gospodarske banke.** V noći na ponedeljek so se vtihtopili neznanu tatovi v dvorano Zadržno gospodarske banke na Aleksandrovci cesti 6. Tukaj je imel namreč na pustno soboto svojo veselico «Männergesangsverein» Zlikovci so se spravili na precej bogato zalogo likerjev, vina in sampanjke, ki je ostal od veselice. Odnosili so precej steklenice. Škoda ni točno ugotovljena. Policija potvrdjuje za zlikovce.

a— **Zalogo nabojev za samokres in kresnih kamenčkov** so odkrili svetolenarski orožniki ob priliki hišne preiskave pri nekem Fricu K. v Zgornjih Jerjavcih. Gre za tihotapeke zadevščine. Kazen bo precej obšutna.

a— **Obsojena, ker sta mu hotela pomagati v svobodu.** Mali kazenski senat je obsojil 34-letno posestnico Ano Gumzer iz Jablan na 2 meseca stroga zapon. pogojno na 2 leti. 29-letnega kaznjence Marka Perneka pa na 2 meseca stroga zapon nepogojno, ker sta pripravljala pobeg Friderika Gumzerja, ki je prestajal v jetnišnici 4 mesečno zaporno kazn in ki si je zaželel svobode, preden je nastopil v moški kaznišnici zaporno kazn 7 let in onega meseca robije. Priprave za pobeg so se posnečile.

Gospodarstvo

Predlog državnega proračuna

Dejansko povećanje proračuna znaša 959 milijonov din

Poročali smo že, da znaša predlog novega državnog proračuna 12.942 milijonov din, t. j. za 762 milijonov već nego znaša proračun za tekoće proračunsko leto in 2032 milijonov već nego je znašal proračun za leto 1937-38. Tudi smo že omenili, da je dejansko povećanje proračuna še većje, kakor nam kaže primerjava s tekoćim proračunom, ker so v novom proračunu izpadli izdatki za državne rudnike, ki so prišli lani v last družbe Jugoslovenske d. d. in ker so izpadli izdatki Državne hipotekarne banke.

V tekoćem proračunu znašajo izdatki rudnikov Zenica Breza Vares in Ljubija, izdatki Državne hipotekarne banke skupaj 197 milijonov din tako da znaša dejansko povećanje proračuna 959 milijonov, t. j. 8% sedanjega proračuna.

Glavne postavke predloga proračuna za leto 1939-40 kažejo u primeru s tekoćim proračunom naslednje spremembe (u milijonih din):

	predlog	razlika
	za leto	naspr.
	1939-40	1938-39
vrh. drž. uprava	178,8	+ 3,3
pok. inval. podp.	1050,0	- 71,7
državni dugovi	1144,5	+ 129,5
minist. pravde	456,7	+ 60,5
minist. prosvete	991,4	+ 52,2
minist. zun. zad.	154,3	+ 0,4
minist. notr. zad.	631,7	+ 31,9
minist. financ.	914,1	+ 77,0
minist. voj. morn.	2928,1	+ 156,0
minist. zgradb.	236,2	+ 20,9
minist. promet.	2997,9	+ 401,8
minist. p. tel. tel.	467,2	+ 49,1
minist. za kmet.	136,1	+ 9,6
minist. trg. ind.	56,4	+ 4,5
min. za šume, rudn.	282,8	- 174,7
min. za soc. p., n. zdr.	255,2	+ 10,2
min. za tel. vzgojo	20,1	+ 1,2
pror. rez. krediti	40,0	—

Kakor nam kaže gornja primerjava, so u predlogu novoga proračuna zmanjšani izdatki za pokojnine in invalidnine, to pa le zaradi manjših izdatkov za pokojnine, ker se del pokojnin izplaćuje iz pokojninskog skog fond. pri Državni hipotekarni banki. Izdatki za pokojnine so se zaradi tega zmanjšali za 121 milijonov din, medtem ko so se izdatki za invalidnine povećali za skoro 50 milijonov in znašajo u predlogu proračuna 153 milijonov. Zmanjšanje izdatkov ministarstva za gozdove i rudnike je le računsko i je le posledica izloćitve rudnikov Zenica, Breza, Vares i Ljubija iz državnog proračuna.

Najobćutnije povećanje izkazuje prometno ministarstvo, namreč za preko 400 milijonov. Povećanje izdatkov za državne dugove u višini skoro 130 milijonov din je u znesku 30 milijonov din posledica povećanja anuitetne službe za obstojećee dugove i blagajniške zapise, 44 milijonov otpade na novo postavku za anuitetno službu 6% državnog posojila za javna dela, ki bo se emitirano, medtem ko se je postavka za anuitetno službu 5% srednjeroćnih obveznic za javna dela povećala od 58 na 98 milijonov. Najveći del posojila proračuna prosvetnog ministarstva otpade na većee izdatke za ljudske škole. Pri proračunu notranjeg ministarstva so se povećali predvsem izdatki za orožništvo.

Dohodki

V primeru s predviđenim dohodki u tekoćem proračunskom letu kaže prdlog novoga proračuna naslednje spremembe (u milijonih din):

	predlog	razlika
	prorač.	naspr.
	1. 1939-40	1. 1938-39
neposr. davki	2003,0	+ 316,0
posebni davki	862,5	+ 10,0
izredni davki	320,0	—
trošarine	1010,0	+ 87,5
takse	1260,0	+ 50,0
carine	1034,0	+ 25,0
monopol	2215,0	+ 145,4
razni majhni dohodki	144,0	- 17,6
drž. gospodarstvo	4107,7	+ 145,7
od tega otpade na:		
državne železnice	2636,0	+ 250,6
pošta, telegraf, telefon	638,1	+ 36,4
rudnici	239,7	- 198,3
gozdovi	146,0	+ 4,0

Nov «posebni prispevek k neposrednim davkom»

Najobćutnije je povećanje dohodkov od neposrednih davkov, ki znaša 316 milijonov. Med temi dohodki od neposrednih davkov je najznačajnija nova postavka pod imenom «posebni prispevek k neposrednim davcima» u višini 247 milijonov din. Oćitno gre tu za nov državni davek, ki bo prav obćen u čigar donos je predviđen u višini, kakor donos družbenog daveka.

Donos zemljarine je predviđen u nespremenjeni višini 460 milijonov din, donos zgradarine u višini 344 milijonov (plus 14), donos pridobnine u višini 350 milijonov

artin

Dobra prebava je pol zdravlja! Lahko normalno izpraznjenje pri zagatjenju, lenosti črevesja, omogućuje vam Artin dražeje dr. Wandera.

2 komada din 1.50; 12 komadov din 8.—; 60 komadov din 27.—.

Reg. S. M. 22115/35

a— **Strahovalci mariborskih podstrešij.** Se zmerom so u polni akciji neznanu zlikovci, ki se vtihtopljaju na mariborska podstrešja. Noć za noć, dan za dnem se ponavljaju tatvine na podstrešijih u raznih delih mesta. Sedaj se so splazili na podstrešje stanovanjske hiše Prve hrvatske štedionice u Maistrovi ulici 6 i odušili većjo množino klobas, čevljev i drugih predmetov. S podstrešja Frankopanove ulice 57 pa so odušili pravoco zalogo perila, oblok, medenina-tih zajemalk i drugih predmetov u vrednosti oko 1800 din. Mariborska policija si prizadeva, da napravi konec temu početju podstrešnih tatov i u višim delov.

trgu lo se malenkostna, kratki postavka deviz izven podlage i postavka naših aktiv sta se skupaj zmanjšali le za 10,9 milijona din, medtem ko smo u prvi četrtini februara zabeležili se nazadovanje za 59,8 milijona din. Že prejšnji toćen pa smo omenili, da je prišlo do prilicne stabilizacije i umirjenja na svobodnom deviznom trgu. Od 22. decembra sta se postavki «devize izven podlage» i «razna aktiv» zmanjšali za 406 milijonov din, kar približno kaže, u kakšnem obsegu je Narodna banka u zadnjih sedmih tednih oćakjala devize iz svojih izkazanih i nezkazanih rezerv.

Zlata podlaga se je u prvi četrtini februara povećala za 0,3 na 1912,1 milijona din (lani 1723,3), devize izven podlage so nazadovale za 4,6 na 457,2 (lani 438,8), razna aktiv pa so se zmanjšala za 6,3 na 2027,2 milijona din. Posojila, ki so u prvem tednu februara nazadovale za 14,3 milijona din so se ponovo skćila za 4,5 na 1666,6 milijona din (lani 1609,2).

Gospodarske vesti

a— **Pritožbe našega zadružništva zaradi nezadostnih lombardnih kreditov** pri Poštni hranilnici. Te dni je bila u Beogradu seja širšega upravnog odbora Glavne zadružne zveze, ki je u vodil podpredsednik dr. Potišć iz Zagreba. Na seji so obširno razpravljali o vprašanju lombardnih kreditov na podlagi terijate u uredbi o likvidaciji kmećkih dugov. Ugotovljeno je bilo, da vlada u tem pogledu velika neenakost. Medtem ko obe banke pri Narodni banki u polnem obsegu lombardne kredite na podlagi terijate pri PAB daju take lombardne kredite zadružnim Poštama hranilnicama ki je predviđena sredstva izćrpalu, pri čemer so dobile kredite i nekatere zveze, druge pa nić. Sklenjeno je bilo da poseben odbor (u katerem je iz Ljubljane g. Trćek) izdela resoluciju, ki jo bo predsedništvo Glavne zadružne zveze s lani odbora predložilo predsedniku vlade i ministru i kmetićkemu ministru. U tei resoluciji bo postavljena zahteva da se zadružništvo glede lombardnih kreditov izenaći u bankama i da doće zadruge u polnem obsegu lombardne kredite.

a— **Monopol za uvoz leća u Italiju.** Poroćali smo že o načrtih za uvedbu monopola za uvoz leća u Italiju. Uvedba tega novoga uvoznog režima je bila oćložena od 1. julija. Sedaj poroćajo iz Rima da je bilo na osnovi splošnih smernice za nov uvoznik režim ustanovljenih pet družb za uvoz leća, preko katerih se bo od 1. julija naprej vršil ves uvoz leća iz inozemstva u Italiju. Uvoz leća iz Jugoslavije bo koncentriran preko družbe s sedežem u Trstu, uvoz leća iz Nemćije preko družbe s sedežem u Benetkah uvoz leća iz Rusije preko družbe s sedežem u Neaplu, uvoz leća iz Americe preko družbe s sedežem u Genovi i uvoz leća iz Rumunije preko družbe s sedežem u Catanji.

a— **Sistemiziranje deviznih predpisov.** Številni novi devizni predpisi, ki so bili izdani u zadnjih mesecih, so povzročili precejšnju zmedu. Zato proućujuće sedaj u Narodni banki vprašanje sistemizacije, olajšanja i ustalitve obstojećih deviznih predpisov, tako da bodo ti predpisi bolj jasni i razumljivi. Prejšnji toćen je predsedništvo Centrale industrijskih korporacij posetilo financnog ministra Djurićića ter mu je razložila oćloćkoće, ki jih ima sedaj industrija pri nabavi surovin iz neklirinskih držav zaradi najnoviejih deviznih predpisov Centrale industrijskih korporacij bo u sporazumu s financnim ministrom u kratkem predložila konkretne predloge glede ukrepov, ki jih je treba napraviti, da se teškoće pri oskrbi industrije s surovinami odstranijo ali vsaj ublažijo.

a— **Praska firma Pećek se zanima za naše rudarstvo.** Po odstopu sudetsko-nemćkog ozemlja i u zvezi z likvidacijoo židovskog premoženja u Nemćiji je morala znana praska financna tvrdka Pećek & Co opustiti vse svoje rudarske interese u Nemćiji i skuša sedaj svoja razpoložljiva sredstva na novo plasirati u drugih državah. Tako poroćajo iz Beograda, da namerala neka češka industrijska skupina prevzeti eksploataciju terenov bakrene rude pri Demir Kapiji. U tei češki industrijski skupini pa je glavni interesat

V zadnjem trenutku rešena iz studenca

Škocijan, 20. februara. V petek okrog poldneva bi se bila pri nas kmalu pripetila huda nesreća. Zobotehnića ućenka našega zdravnikog g. dr. Debeljaka Zora je šla po vodu na farovski studeneć, ki je betoniran i precej globok a zelo nereden za najmanje vode. Zora je po malem zajemala vodu. Pred studenom je bila precej debela plast leća, zaradi česar je Zori spodrsnilo, da se je postavila na glavu u vodu. Bila je toliko prišebna, da se je u vodi hitro obrnila i u veliko težavo zlezla iz studenca. Ko je stopila na prag studenca, ji je ponovno spodrsnilo i on spet se je zmršila u vodonjaku. Na vrtu je župnikov hlapec Šušterić prekopaval vrt i vse to videl. Ker Zore drugič ni bilo iz vode, je skoćil k studencu i u videl, kako se Zora u vodi preobraća. Brž jo je potegnil ven i Zora je mokra i premrzla hitela dnmov. Če bi hlapec Šušterić ne bil videl nesreće, bi se bila mrzla kopol najbrž tragićno konćala za Zoro.

Iz Mozirja

a— **Tradicionalna sokolska maskarada** dne 2. februara je uspešna nad vse pričakovanje. U sijajno dekorirani veliki dvorani Sokolskog doma je bilo tolićko življenja, kakor ga je u Mozirju dolgo nismo videli. Navzlic temu, da je bil u veselićne namene tokrat vkljućen tudi obsećen oder, je moralo mnogo gostov zaradi pomanjkanja prostorov oćiti domov. Iz Celja, Braslova, Polzele, Šostanja, Gornjegog gradu, Ljubljane, Rećice i predvsem iz Mozirja se je zbralo blizu 100 najoriginalnejših mask. Ob zvokih priznanog Jony jazza iz Celja je potekla noć tako, kakor je bilo pričakovati: gostjo i prireditelji so prišli na svoj račun.

a— **Gornjesavinjska dolina bo vendarle elektrificirana.** Mnogo črnila je bilo že razlićega zaradi tega vevleznog vprašanja. Že skoraj celo desetletje se je potoćevala naša dolina za napeljavo volenjske elektrike, bilo je sklicanih mnogo anket, ali žito je lo počasi zorelo. Številni tihi i glasni

tvrdka Pećek & Co. iz Prage. Predviđeno so investicije u višini okrog 50 milijonov din. Predviđena je tudi ustanovitev delniške družbe s sedežem u Jugoslaviji. U načrtu je poleg eksploatacije bakrene rude predviđena tudi gradnja tvornice za elektrotrošio bakra. Če se ta načrt uresnići, bo mo dobili poleg tvornice za elektrotrošio bakra u Boru še eno podjetje, ko bo izdelovalo elektrotrošitićni baker.

Borze

20. februara

Na jugoslovenskih borzoh so se nemćški klirniški čeki tudi danes trgovali nespremenjeno po 13,80. U Zagrebu je bil se promet za 15. julij po 13,75. Tudi tećaj angleškog funta se ni spremenil i znašao specialni tećaj 238, svobodni tećaj pa 258. Grški boni so se trgovali u Zagrebu po 36,1250 i u Beogradu po 35,41.

Na zagrebćkem efektnem tržišću se je Vojna škoda pri slabi tendenci trgovala po 470 (u Beogradu je bil pri ćvrstiej tendenci promet po 472,50). Zaključki so bili samo se u delnicah Gutmana po 38 i u delnicah Trboveljske po 187,50.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2343,50—2381,50, Berlin 1758,62—1776,38, Bruselj 736,75—748,75, Curih 995—1005, London 204,95—208,15, New York 4354,25—4414,25, Pariz 115,55—117,85, Praga 150—151,25, Trst 230,20—233,30.

Curih. Beograd 10, Pariz 11,6650, London 20,6450, New York 440,50 Bruselj 74,2250, Milan 23,1750, Amsterdam 236,15, Berlin 176,75, Stockholm 106,30, Oslo 103,7250, København 92,15, Praga 15,0750, Varšava 83,12, Budimpešta 87,25, Atene 3,90, Bukarešta 3,37.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 470—472, 4% agrarne 60,75—61,50, 4% severne agrarne 60,75—61, 7% begluške 89,75—91, 6% dalm. agrarne 89,50—90,50, 7% stabiliz. 97,75 den., 7% invest. 99,50—101, 7% Seligman 100 den., 7% Blair 94 den., 8% Blair 101—102; delnice: Narodna banka 7800 den., PAB 225 den., Trboveljska 185—190, Gutman 35—40, Sećerana Osijek 87—90, Sećerana Vel. Bećkerek 500 bl., Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 473,50—474,50 (472,50), 4% agrarne 61—62, 4% severne agrarne 60 den. (60), 6% begluške 91—91,25, 6% dalm. agrarne 90,50—90,75 (90,50), 7% invest. 101 den., 7% Blair 94,75—95,25, 8% Blair 100,50 den., PAB 234—236 (233).

Blagovna tržišća

ZITO

+ Chicago, 20. februara. Začetni tećaji: pšenica: za maj 68,125, za julij 68,3750, za sept. 69,1250; koruza: za maj 49,125, za julij 50,50.

+ Winnipeg, 20. februara. Začetni tećaji: pšenica: za maj 62,8750, za okt. 64,1250.

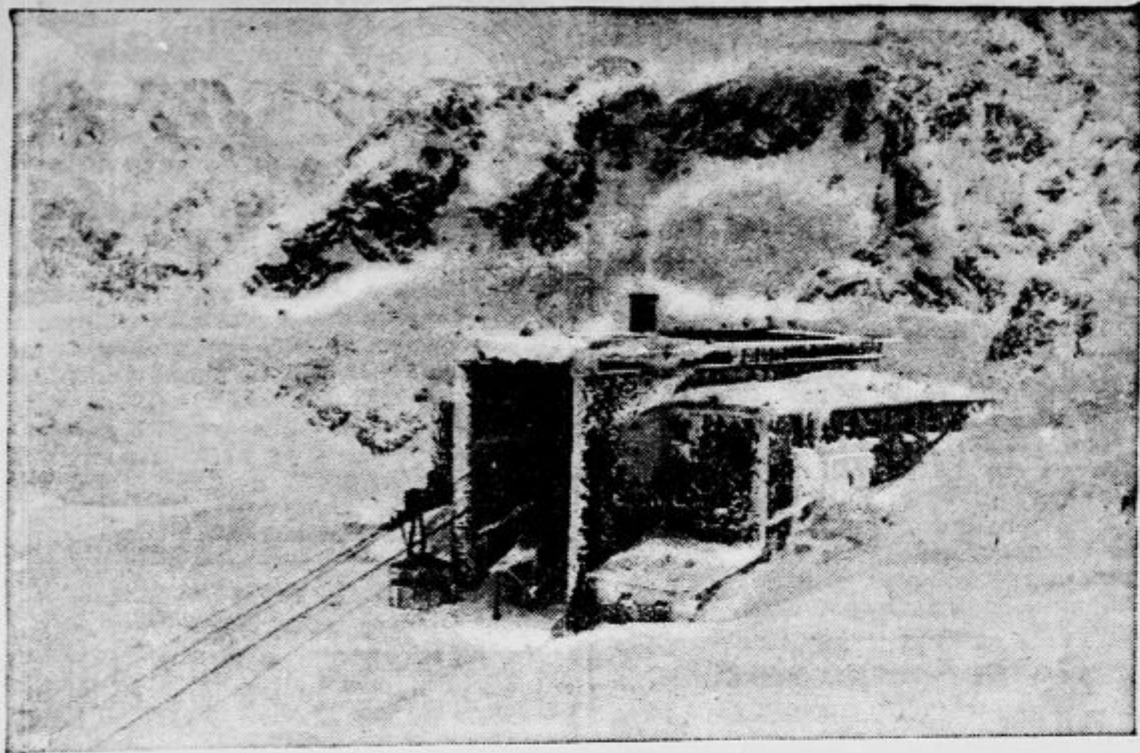
+ Novosadska blagovna borza (20. t. m.). Tendencia prijazna. Pšenica: baška i slavonska 153 — 155; sremaska 152 — 154; banatska 152 — 155. Rž: baška 142,50 — 145. Jećmen: baški i sremski, 64,65 kg 152,60 — 155, juri. 68 kg 180 — 185. Oves: baški sremski i slavonski 165 — 167,50. Koruza: baška pariteta Indija i Vršac 95 — 97, baška pariteta Indija i Vršac sušena 106 — 110. Moka: baška i banatska »0« i »0gg« 242,50 — 252,50; »2« 222,50 — 232,50; »5« 202,50 — 212,50; »6« 182,50 — 192,50; »7« 152,50 — 162,50; »8« 110 — 112,50. Fićole: baški i sremski beli brez vreć 282,50 — 285. Otrobi: baški, sremski i banatski 95 — 100.

+ Budimpeštanska terminska borza (20. t. m.). Tendencia slabša. Koruza: za maj 15,30—15,32, za julij 15,77.

Naši studenci so sploh poglavje zasa. Imamo dva javna studenca, tako imenovani farovski studeneć i dohtarjev studeneć. Nekdaj, ko je bila poraba vode manjša, sta ta dva doćloćala. Zdad je već ljudi u vasi i udi sicer so potrebe većje, pa je poraba vode silno porasla. Zato so si nekateri škocijanci na niže lećećem svetu zgradili lastne vodnjake. Onim, ki so više, to seveda ni mogće i so navezali le na ta dva javna studenca. Dasi je sreći sanitetni referent že zahtevao temeljit to preureditev studeneć, se je temu le delno ugodilo s tem, da sta zdad oba vodnjaka betonirana. Splošna želja vašanov je, da se studenci uredijo po higijenskih predpisih. Razen tega morajo biti tako urejeni, da ne bomo pri zajemanju vode u življenjski nevarnosti. Priporoćljiv bi bil načrt g. dr. Vidmarja iz Krškega, ki je zahtevao ppolnoma zaprte studence z vodno sesaliko.

nasprotniki elektrifikacije so sedaj bitko iz gubili. Na nedavno sklicanem sastanku u Nazariju, pri katerem je bil navzoć tud svetnik g. Ruch iz Ljubljane, je bilo načel no sklenjeno, da se bo konćno le pristopilo k elektrifikaciji naše

V Zakopanem

Končno postajališče na cilju Kasprovy Wierch. Do tu so se vozili smuški tekmovalci z visoko žično železnico

Dve leti in devet mesecev brez papeža

Najdaljše volitve poveljarja rimske cerkve

Ob času ko so začetek konklave določili na deseti dan po papeževi smrti, ni bilo sploh nobenega predpisa za trajanje volitev samih. L. 1268. se je zgodilo, da se kardinali po smrti papeža Klementa IV. sploh niso mogli zediniti za novega papeža. Meseči in meseci so prešli, odločitve ni bilo.

Potem ko je prešlo leto dni, je rimsko ljudstvo prišlo pred poslopje konklave v Viterbu in je zahtevalo z vso odločnostjo, naj mu že vendar dajo novega papeža. Toda kardinali so se prepirali dalje. Tedaj so se odločili, da jih bodo naravnost izstradali. Dajali so jim za hrano samo še kruha in vode, a tudi ta ukrep ni imel uspeha. Končno, po celih sedemnajstih mesecih, so se odločili, da bodo proti kardinalom uporabili nasilje. Razkrijli so enostavno streho nad zgradbo, v kateri se je

vršil konklave. In tisto noč se je zgodil čudež: nastala je strašna nevihta, ki je ves konklave poplavlila. Tega znamenja z neba kardinali niso hoteli več prezirati: še v isti noči so izvolili novega papeža, Gregorja X. Bilo je to dve leti in devet mesecev potem, ko je cerkev izgubila prejšnjega papeža.

Morda bi niti ta nevihta ne pripomogla do njegove izvolitve, toda baš tedaj se je bilo zgodilo strašno krvavo dejanje v Viterbu. Grof Guido Montfortski je bil namreč tedaj v sporu z angleško kraljevo rodbino, pa je bil v neki cerkvi tega mesta na stopnicah oltarja umoril angleškega princa Henrika. To je zbudilo povsod največjo grozo in ljudje so menili, da se je moglo kaj takega zgoditi le zavoljo trdovratnosti kardinalskega zbora. In kardinalski zbor je končno razumel, da ne kaže še dalje spravljati ljudstvo v besnost.

Pomlad na daljnem severu

Navzlic zgodnjemu času je pomlad že prišla na Švedskem. V velikih smučarskih ozemljih, kakor v Stoorliji, imajo pet stopinj nad ničlo in smučarji se pritožujejo, da jim sneg kopni kar pod nogami. Druga leta so bila pristanišča ob Botniškem zalivu v tem času še popolnoma zaledenela, letos pa ni tu nobenega ledu.

V stockholmskih vrtih nasadih cveto pomladni žefran. Znani oceanograf in izvedenec za Zalivski tok prof. Sandström je to zgodnjo pomlad za visoki sever napovedal že v novembru, kajti opazil je bil, da so se med Grumanti in Norveško nabrale velike množine tople vode.

Kardinal leti na konklave

Prvič v zgodovini papeških volitev se topot dogaja, da se je udeležnik konklave poslužil letala, da ga odpelje v Rim na volitev cerkvenega poveljarja. Mož, ki je v ta namen sedel v letalo, je portugalski patrijarh don Manuel Concealves Cereira. Kardinala so spremlili na letališče predsednik portugalske vlade in dolga procesija usmiljenih sester. Don Cereira je sedel v aeroplan, ki mu ga je dala na razpolago italijanska vlada. Nekaj časa sta kardinala spremljala tudi dve letali portugalske vojske.

Upokojen

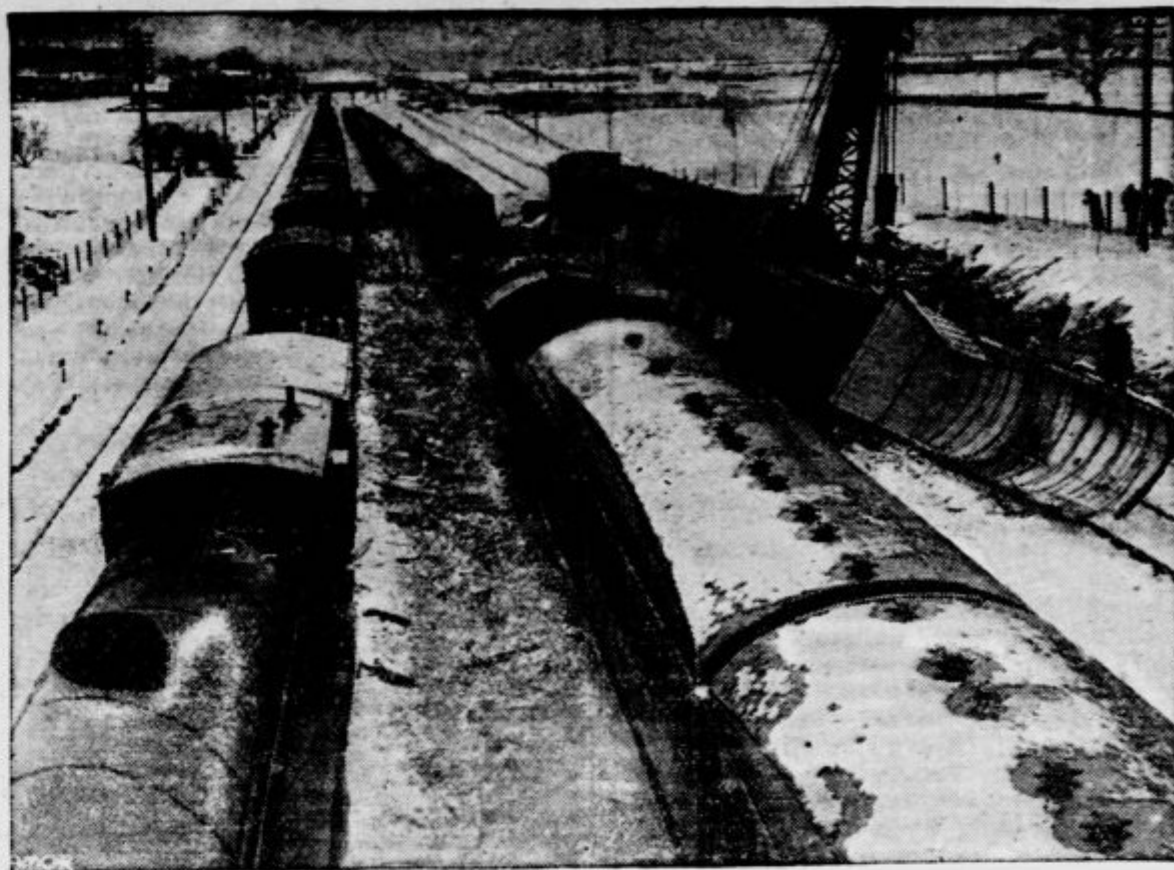
Šef čsl. generalnega štaba general Krejčí je bil te dni na lastno prošnjo upokojen. Bil je prijatelj dr. Beneša

Obešenčeva prerokba „Vsak izmed vas bo umrl prej nego jaz“

Pred 45 leti so Williama Purvisa obtožili umora in ga obsodili na smrt, čeprav je z vso silo zagotavljal svojo nedolžnost. »Vsak izmed vas bo prej umrl nego jaz« je vzkliznil sodnikom, ko so izrekli smrtno obsodbo. Navzlic temu so ga izročili krvniku. Ta mu je položil zanko okrog vratu in sprožil padalno vrata.

Ko so se pa približali, da bi ugotovili po predpisu obešenčovo smrt, je Purvis še živel. Zanka se ni bila zadržala. Rabej se je sedaj brnil izvršiti v drugi svoje delo. Purvis se je kmalu zbral. Smrtno kazen so mu spremeniili v dosmrtno ječo. Sedem

Zoboznačilna nesreča pri Londonu

V Hatfieldu blizu Londona sta trčila dva vlaka. Dva potnika sta se ubila, osem je bilo ranjenih

Kašljaj s prevdarkom!

Suho kašljanje je večinoma posledica razvade

Spreminjajoče se vreme pospešuje prehlade in kdor je prehlajen, običajno tudi kašlja. Tudi če sami ne kašljamo, nas pa vendar neprestano in pogostoma zelo neprijetno moti kašljanje naših sosedov pri delu, v gledališču, v cestni železnici in drugod. Pri tem dobivamo vtis, da ljudje le preveč kašljajo in da bi svoje dražljaje vendarle lahko bolj obvladovali. Le tisti, ki sam trpi za kakšnim neprijetnim katarjem, ve, kako mučen je ta dražljaj.

Samo na sebi ima kašljanje zelo važen pomen: ima namreč nalogo, da spravi vsa tuja telesa in sluzne delce iz zgornjih dihal. Če pa ni sluze, če je le »suhi« dražljaj, tedaj se zdi, da je kašljanje nepotrebno. A baš tedaj nas najbolj muči. Toda s pravim kašljanjem tako rekoč si moremo ta mučni dražljaj zelo olajšati. Kaj se to pravi: pravo kašljanje?

Dihati bi morali skozi nos in sicer s sodelovanjem trebušnih mišic, izdihavati pa bi morali krepko skozi usta. Zrak, ki ga vdihavamo skozi nos, prihaja v dihalne organe skozi ozke odprtine počasi, se dobro ogreje, ovlaži in očisti. Sluznice v grlu, sapnika in pljučnih vršičkov torej ne more dosti dražiti. Če pa dihamo skozi usta, kakor

delaajo to otroci in mnogi odrasli, vdihani zrak kmalu osuši sluznice in jih obenem ohladi. Poskusimo dihati skozi nos in imejmo pri tem zaprta usta. Zrak, ki gre skozi sapnik, niti ne čutimo. Napravimo pokus tako, da vdihamo skozi usta. Takoj bomo začutili ohladitev in osušitev. In zakaj naj bi »dihali s trebuhom«? Pri površnem prsnem dihanju se prezračijo le zgornji deli pljuč, pri dihanju s trebuhom pa vsa pljuča in kašelj požene zato tudi sluz iz spodnjih delov vršičkov na dan.

Pri suhem kašlju, ki dela samo težave in poganja le malo izmečka ven, se moramo ravnati drugače. Skozi nos vdihani zrak malo pridržimo, potem se stvori malo sluze, ki jo izkašljamo, in s tem si olajšamo trajni dražljaj. Glasno govorjenje, kajenje in petje dražljaj seveda le povečujejo, zato bi morali te stvari omejiti. Gibanje na svežem zraku pa nam delo dobro, a tu moramo še posebno paziti na to, da dihamo skozi nos in imamo usta zaprta.

Svarilo previdnih mater otrokom na zimskih sprehodih: »Drži usta zaprta!« je torej upravičeno, a morda ne toliko zavoljo tega, ker preprečuje prehlad, temveč zato, ker preprečuje dražljaj za kašljanje. Na žalost pa je majhne otroke težko pripraviti do tega, da bi se držali takšnih navodil. Dihajo vedno z odprtimi usti, če kašljajo, in s tem si dražljaj samo povečajo. Tudi oslovski kašelj bi se dal nemara omiliti, če bi ga ne dražili vedno znova z napadnim dihanjem. Pri kašljanju trosmo naokrog tudi bacile, zato je pravilo zdravega ravnanja in dostojnosti, da se obrnemo pri kašljanju stran, od obrazov ljubih so ljudi, in da si pridržimo robcem pred usta.

Michelangelova obletnica

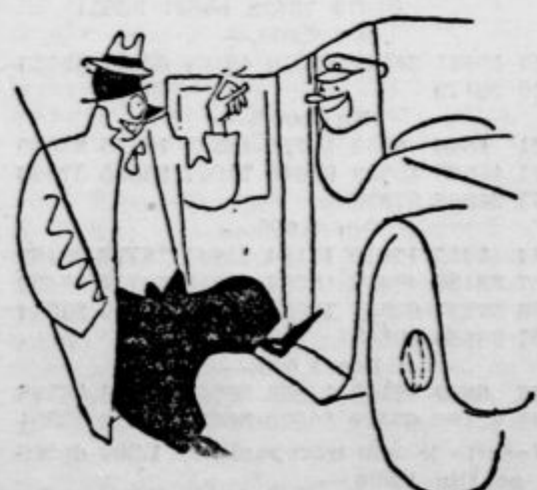

Pred 375 leti, dne 18. februarja 1564 je umrl v Rimu kipar Michelangelo Buonarroti eden največjih umetnikov sveta, kar jih je kdaj živel

A NEKDOTA

Avstrijski feldmaršal baron Kučera je bil eden najožjih zaupnikov cesarja Franca I. Cesar mu je rad spregledal marsikatero nesposobnost, ki si jo je maršal dovolil v zasebnem življenju. Nekega dne so cesarju sporočili, da je policija na Dunaju odkrila tajni ples, na katerem so plesali nagi in da je bil tudi baron Kučera med tistimi, ki so jih prijeli. Vlada je pozval maršala predse, pogledal ga je kritično od pet do glave, nato pa mu je dejal: »Nu, lepi ste morali biti!«

VSAK DAN ENA

Vinjeni veseljak: »Samo malo še počakajte prosim, moj prijatelj pride takoj, zdaj se išče svoj klobuk.«

»Tlens Tegn«

Spor za španske zaklade

Umetnine iz Prada so zdaj pod varstvom Društva narodov v Ženevi

Poročali smo, da so španski umetnostni zakladi preko Francije dospeli v Ženevo. Bilo jih je za 22 železniških voz in spremljala jih je francoska mobilna garda, ki jih je čuvala s strojnimi. Od francoske meje dalje jih je prevzelo v varstvo 50 švicarskih orožnikov. V terek so te umetnostne zaklade na ženevski postaji Cornarvan izročili glavnemu tajniku Društva narodov, ki jih bo čuval, dokler se ne bodo razmere v Španiji uredile.

Komaj pa so te slike, ki izvirajo po velikem delu iz madridskega Prada in predstavljajo predvsem največja dela Grecoja, Velasqueza, Murilla in Goye, dospelo v Ženevo, že je prišlo tudi do diplomatske afere. Burgoška vlada je protestirala proti temu, da so te slike prepeljali iz Španije, kakor tudi proti temu, da bi jih sedaj razstavili v knjižniškem poslopju Društva narodov. Nacionalistična vlada stoji na stališču, da bi bili ti umetnostni zakladi pod njeno zaščito dobro spravljani in da bi se razstava lahko brez nadaljnjega izvršila v Barceloni.

Razen tega je nacionalistična vlada protestirala proti propagandi za Društvo narodov, ki je zvezana posredno s prevozom vseh teh slik v Ženevo. V resnici pa gre seveda za resnejše stvari. Gre za nemerno važnejše vprašanje, da-li so te slike, ki so vredne nad sto milijonov švicarskih frankov, last Madrida ali pa Burgoza? Bližnje priznanje Francove vlade po Angliji in Franciji bo postavilo Ženevo ne samo pred teoretično vprašanje, da-li naj Franca prizna ali ne, temveč tudi pred praktično vprašanje, komu naj vrne dragoceni umetniški zaklad.

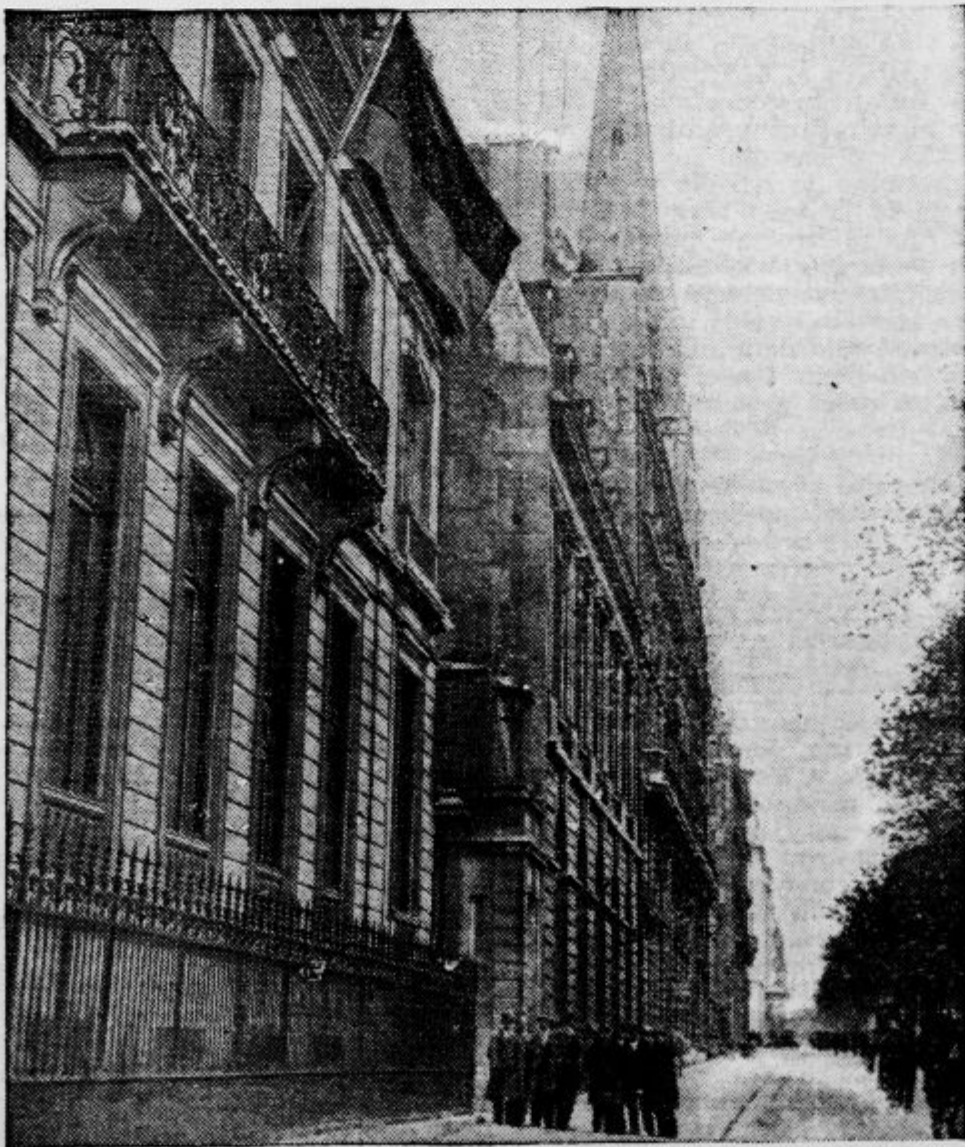
Smrt slovitega rancoskega letalca

Najznamenitejši francoski letalec iz svetovne vojne, major Marcel Gaffer, se je na letališču pri Nancyju smrtno ponesrečil na način, ki je v zgodovini letalstva edinstven. V trenutku, ko je pristal na hotel stopiti iz letala, je pristalo neko drugo letalo. Zbrzelo mimo njegovega letala, ga grabilo Gafferja, ga potegnilo s seboj in ga raztrgalo na kose.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

V tej zvezi govore v Ženevi tudi o bližnjem izstopu Španije iz Društva narodov. To bi bilo mogoče seveda šele po priznanju Francove vlade po Angliji in Franciji, kajti dotlej velja madridska vlada vendarle še za edino legitimno vlado.

Pred koncem španske državljanske vojne?

Skupina špancev čaka na prihod zunanjega ministra republikanske vlade del Vayo, ki je prišel v Pariz na pogajanja s predsednikom republike Azano

Tat se je izdal sam

Blagajna v zvezi s skritim električnim kontaktom

Debrecinska policija je na prevejan način ujela nekega skrivnostnega vlomilca, ki je redno izpraznjeval blagajno nekega konzumnega društva v bližnji vasi. Nikoli niso mogli ugotoviti, da bi bil tat vlomil ključavnico pri vratih ali uporabljal poseben ključ.

Policija je blagajno opremila s skritim električnim kontaktom, tako da bi se vsa-

kolkrat, kadar bi kdo odprl blagajno, zasvetila rdeča luč na strehi konzumnega poslopja. Tri noči so potem policisti stali na preži, v četrty noči je rdeča luč res zazarela. Policisti so stekli v poslopje in so našli tam mladega moškega, ki je baš našel denar blagajne v svoj žep.

Izpovedal je, da je vlomiljal v poslopje skozi streho, kjer je odstranil nekoliko kosov opeke, vrata v blagajniški prostor pa je odpiral na ta način, da je vsakokrat odvil njene tečaje in jih potem spet privil, tako da ni bilo pri ključavnici potem seveda ničesar opaziti. Vlomilec se je sam čudil, da ga je policija potem dobila v svoje roke na tako spreten način.

Mina v ribiški mreži

V Cuxhaven se je vrnil ribiški parnik »Othmarschen«, katerega posadka je med lovom v Severnem morju ujela v mrežo dobro ohranjeno angleško mino. Mreža se je pošteno raztrgala, posadka pa je nemarno orožje spravila varno na krov. Pod nadzorstvom strokovnjaka so mino v Cuxhavenu odprli. Navzlic temu, da je plaval dvajset let po morju, je bila še popolnoma dobra.

Strojevodja zavoljo nesreče znorel

V bližini Fourchambaulta na Francoskem je lokomotiva pred nekoliko dnevi povozila osemetno dekle. Strojevodja Charles Utery, ki nesreče ni bil kriv, kajti otrok je bil v nepazljivosti sam stekel pred stroj, se je tako razburil, da je znorel. Nekoliko dni pozneje je v blaznici umrl.

Ljudsko štetje v Nemčiji

Službeno se objavlja, da bo ljudsko štetje v Nemčiji letos dne 17. maja.

Najstarejši in najmlajši kardinal

Med kardinali, ki bodo sodelovali pri sedanjih volitvah novega poveljarja rimske cerkve, je najstarejši po letih Granito Pignatelli di Belmonte, ki ima 88 let. Najmlajši med kardinali je pa portugalski kardinal Manuel Gonsalves Cereira, patrijarh Lizbone. Star je samo 50 let.

Kulturni pregled

Kaj je z glasbeno akademijo v Ljubljani?

Iz ljubljanskih glasbenih krogov smo prejeli:

Neprestano zavlačevanje formalne ustanovitve glasbene akademije v Ljubljani nam znova priključuje v spomin razloge, zavoje katerih zahtevajo naši kulturni krogi najvišjo slovensko glasbeno ustanovo.

Tendenco vsega slovenskega kulturnega razvoja je zadnja leta usmerjena k izpolnitvi našega kulturnega življenja. Zahvale po ustanovitvi univerzitetne knjižnice, po izpolnitvi tehnične in medicinske fakultete ljubljanske univerze, po ustanovitvi slovenske Akademije znanosti in umetnosti, glasbene in slikarske akademije, Narodne galerije i. t. d., so osnovane vse na enem in istem mestu: izgraditi si moramo čim popolnejšo kulturno življenje. Zato pa potrebujemo odgovarjajočih institucij, v katerih bomo mogli uspešno razvijati vsa kulturna področja in jih dvigati h kar največji dovršenosti. Imeti moramo na razpolago vsa sredstva, da bomo mogli zajeti naše umetniško in znanstveno življenje v celoti, stopnjati stvariteljske dosežke in izklesati narodno kulturo, ki bo najvernejši glasnik duševnega življenja vsega naroda. To je tudi osnovna ideja glasbene akademije, katere ustanovitev je še pred začetkom tekočega proračunskega leta sprejel parlament.

Naša glasbeno akademija si predstavlja moč kot izbor najbolj kvalitativnih učnih moči in kot izbor nadarjene mladine ki se bo posvečala glasbi zavoje sposobnosti ljubljani in vesela ter bo stremela k čim večji poglobitvi v glasbeno umetnost. Predstavljamo si jo kot elitni glasbeni zavod ki bo izpolnjeval priznane vrednosti dosedanjega konservatorija in bo v vseh ozirom od kakršnihkoli nestrokovnih vnanjih čimteljev in vplivov popolnoma neodvisen. Bodoča slovenska glasbena akademija mora biti žarišče, iz katerega bodo izšli ljudje ki bodo vsestransko sposobni za tvorno poganje v svet glasbene umetnosti in bodo

aktivni sodelavci v rasti slovenske glasbene kulture.

Ostali razlogi so pretežno gospodarskega značaja. Zadnji čas je namreč, da se uredi gmojni položaj profesorjev in študentov. Profesorjev zato, ker se doslej niso v ustrezajočem rangi, zavoje česar zlasti po prekinitvi stikov z Glasbeno Matico trpijo občutno škodo; vsaj kolikor toliko jo morajo nadomeščati s privatnim zaslužkom, kar močno ovira njihovo aktivno delo. Študentov pa zato, da bodo vendar le enkrat dosegli iste ugodnosti, kakor študentje drugih državnih šol.

Beograd je dobil svojo glasbeno akademijo, ki se šele začela razvijati, lanskega 1. oktobra z 1 milijonom višjo dotacijo kakor Ljubljana. In vendar je pri nas okvir že dan: treba je samo spremeniti konservatorij lme in urediti finančne strani, pa bomo tudi mi imeli svojo glasbeno akademijo, kakor jo že ima Beograd in jo enako zahteva tudi Zagreb. Dosedanjo gmojni revščino našega konservatorija mora in mora odpraviti ter dati solidno gospodarsko podlago samo ustanovitvi glasbene akademije. Ni dvoma namreč, da je samo ugodna gospodarska osnova temelj kvalitativnemu strokovnemu delu; to načelo velja povsod in tudi v vprašanju glasbenega dela, ki mu moramo poskrbeti čim širših možnostih da bo uspevalo čim pozitivnejše in vodilo k uresničitvi poprej omenjene osnovne ideje.

Ze od julija čakamo vesti o ustanovitvi slovenske glasbene akademije. Kolikor je znano je stvar tik pred uresničenjem in potrebna le še enega samega podpisa. Sedaj smo že v februarju se pravi tik pred koncem proračunskega leta. Če do 1. aprila ne bi dobili glasbene akademije, bi določena dotacija zapadla in proces ustanavljanja bi se pričel znova. Zato je slovenska kulturna javnost prepričana, da bodo morda in čimprej s svojim posredovanjem na odličnem mestu pravocoma dosegli ustanovitve glasbene akademije, ki je sestavni del našega kulturnega programa.

Uspešna gostovanja v operi

Minuli teden je potekal v operi v znamenju gostovanj. Najsi bodo ta še tako raznolična glede na kakovost nastopajočih, vendar vedno privabijo v gledališče mnogo znaneev in radovednecev, ki s svojo dobrohotno naklonjenostjo gostom in z živim zanimanjem za njih uspeh poživijo potek predstav. Za zrelejši domači naraščaj pa so tako nastopi prepotrebni. Hvale vredni so v tem oziru napori operne uprave, če je vloga mlademu gostu res dostopna. Kajti kje na svetu bi bil našim odrskim začetnikom omogočen javni nastop izven produkcij na šolskem zavodu.

Laboševa in Polajnarjeva

Tako je dne 16. februarja gostovala v »Cavalleriji rustici« gospodična Laboševa iz Zagreba, ki ji je kot mnogim njenim predhodnicam ljubljana omogočila prvi nastop. Kot Santuzza je pokazala izreden glasovni material, ki se gostu, mehko in oljnatu preliva v avditorij. Veliki obseg njenega glasu je v celoti izlizen, barve organa pa jo vzposablja še sedaj za visokodramatske vloge ne glede na izredno izsošanost, v kolikor je to mogoče presoditi po prvem javnem nastopu. Presenetilo je le, da takta pevka, ki se leta in leta pripravlja za odrsko udejstvovanje, more tako malo pokazati v igri; slednja ni bila v nikakšnem razmerju s petjem. S prvim nastopom gostja torej ni mogla prepričati o tem, da ima kaj odrskega instinkta. Sicer je pa tudi na našem odru marsikoga v tem oziru vodila pot strmo navzgor.

— Gd. Polajnarjeva se je isti večer lotila Nede v »Glumaci«. Njen lep, pobarvan glas je znan s konservatorijskih produkcij ter koncertnih in radijskih nastopov. Zmagal je tudi tokrat. Ko bo pevka odpravila še tisto oviro, ki ji oži v višini ton, bo nemara v svoji stroki zelo čislana. Igralsko je bila dobro pripravljena le pomanjkljivo mimiko je kvarila prebleda maska, ki se pevkino obrazu ne prilaga. Tudi oblečena je bila v prvi sliki prenočilno v primeru z živo-barvano okolico. Gd. Polajnarjeva je žela za svoj pozitivni uspeh mnogo odobravanja. — Silvia je pel prvič g. Dolničar, ki s svojim zvonkim glasom in muzikalno zanesljivostjo postaja zelo uporaben za manjše baritonske vloge.

Dvoje gostov v Tosci

V nedeljo, 12. II. sta nastopila v Tosci gd. Majdičeva in g. Gostič. Posledice prestane gripe so ovirale gostjo, da bi bila zapela enako široko in toplo, kakor običajno. Tembolj se je oddaljila igralsko, kjer so bili jasno zaznavni plodovi studija

na velikih kreacijah največjih umetnikov in donos lastnega razglabljanja. G. Gostič se počuti v vlogi Cavaradossja tako gotovega, da je bogato, morda prebogato za to vlogo razsipa s svojim glasom ki je danes že tako izlizen in lep, da je nedavno v družbi Novotne g. Gostič z njim navdušili do kraja vse beograjsko občinstvo. Za vsem tem pa tudi gostova igra ne zaostaja. Posebno pozornost je vzbudil g. Primi očit tako v vlogi Tonia (Glumaci), kakor kot Scarpia (Tosca). Ustvaril je dva močno profilirana tipa in jima obkralj pridružil odgovarjajoče, somorno petje.

Jarmila Novotna

V petek, 17. II. m. je bil v operi velik praznik: 150. predstava »Prodane neveste« je značilen kulturni jubilej za naš glasbeni zavod, opero in slovensko glasbeno središče, Ljubljano. V tem jubileju se zrcalijo zdrav okus glasbenega občinstva in smotrene težnje uprave! Jarmila Novotna nam je zapela in zagrla Mafenko in njeno renimirano ime kot filmska igralka je zadostovalo, da se je v razprodanem gledališču nabralo vse polno najraznovrstnejše publike. Žal je to bilo občutno posebno med uverturo, ko je poslušalec motilo prepozno prihajanje zakasnelcev in glasnih šepet. — Jarmila Novotna je velika umetnica. Tudi brez koketne rafiniranosti, parfuma mondenskega okoliša in bogatih toalet, kar ji tako pristaja, je znala pridobiti slehernega gledalca in poslušalca. Ob njenem petju pozabljamo na težkoče, kakor da jih ni, in njena igra je tako zanimiva, dovršena ter zrasla z glasbo in dejanjem da se zdi kar preprosta, nekam samo ob sebi umevna. Občudovanja vredna je vzorna vokalizacija in artikulacija sploh, ki pri vsej izrazitem predavanju ne prekorači mej estetsko-legega in pevsko-pravilnega tona. Za arjo »Oh, kakšna žalost« ki je služila kot doslej še nedosežen vzor na našem odru, je žela posebno burno odobravanje. — Ostali sodelujoči v svojih vlogah n'so obledeli ob znamenitem gostu. Iskreno in premišljeno se je tudi na zunaj g. Novotna podredila celoti in na ta način obenem dvignila pomen in značilnosti v ostalih glavnih partijah. Te so bile v večjih rokah mojstra Betetta (Kecal) dobro razpoložena g. Francela in g. Banovca (Vašek). Slovensko besedilo »Prodane neveste« je dovolj verno prevedeno, tako da so domači umetniki ostali z g. Novotno na očrvu v stalnem stiku in dobrem razumevanju. — Predstava je pod taktirko g. Neffata prvovrstno uspešna.

P. Š.

Zapiski

Razstava likovnih del A. Černigoja in U. Carra. Kakor je »Jutro« zabeležilo v nedeljo, je bila v soboto zvečer otvorjena v Jakopičevem paviljonu razstava del tržaškega slikarja Avg. Černigoja in kiparja Uga Carra. Razstava je vzbudila upravičeno pozornost vseh, ki so jo doslej obiskali. Priporočamo prijateljem upodablajoče umetnosti, da si ogledajo umetnine dveh tržaških umetnikov, ki sta razstavila pri nas v znamenju jugoslov.-italijanskega kulturnega zblizanja. Kakor izvem, bo v kratkem razstavila v Italiji skupina slovenskih slikarjev in grafikov. O zanimivi razstavi v Jakopičevem paviljonu bomo priobčili te dni strokovno oceno.

Predavanje slovenskega glasbenega pedagoga v Beogradu. Kolarčev univerzitet v Beogradu je povabil profesorja ljubljanskega konservatorija g. dr. Drag. Cvetka, da predava 13. marca o demokratizaciji sodobnega muzikalnega vzgojstva.

Beograjska »Pravda« je priobčila v sobotni številki obsežno poročilo g. Milana Rakocičeva o jubilejnom zvezku »Misi in delac«. Pisec pravi med drugim: »Na 400 strani odlično uređenog časopisa od strane g. dr. Branka Vrčona objavljeni su prigodni članci naših najistaknutijih političkih i kulturnih veterana koji predstavljaju u obliku, u pravom su obližnju, jednu od najlepših priklova proslavi državnog jubileja, dok svojim aktuelnim materijalom tekođe znače dragocenu gradju za istoriju stvaranja Jugoslavije i za ocenjivanje rezultata njene dvadesetogodišnjice«. Pisec

na to posebej navaja obilno vsebino zvezka in karakterizira posamezne važnejše prispevke.

Argentinski »Slovenski list«, ki izhaja že deveto leto v Buenos Airesu, je priobčil v številki z dne 20. januarja simpatično poročilo o jubilejnom zvezku revije »Misi in delac«. Tu pravi med drugim: »Brez izjeme vsi člankarji so se potrudili, da bi napisali res kaj klenega, globoko in načelno dobro naštudiranega ter povedali marsikaj zanimivega in poučnega za vsakega Jugoslovca, ki pravilno, brez strankarskih ali verskih strasti, pojmuje pomen jugoslovenstva... Vsekakor pa bi moral to posebno izdajo revije »Misi in delac« vsak razumnik ne le prečitati, marveč tudi malo globlje premisliti, kar bi samo koristilo naši skupni stvari.« Člankar kaže: »Če ima Jugoslavija mnogo take inteligence, kot je zastopana v tej reviji, se ji ni treba bati za njeno bodočnost...« V nadaljnji številki (z dne 27. januarja) je začel »Slovenski list« objavljati »Nekaj odlomkov iz revije »Misi in delac«. Tu navaja nekatere odstavke iz spisov dr. Niko Zupaniča, dr. B. Vošnjaka in B. Borka. Zanimivo je, da je »Slovenski list« urejevan v katoliškem svečevnonazorskem duhu, zato je njegovo priznanje tem značilnejše, tembolj, ker je domači tisk iz tega tabora popolnoma prezrl jubilejni zvezek »Misi in delac«.

Nova zagrebška revija »Izraza«, kakor smo že zabeležili, je »Biblioteka nezavisnih mislac« v Zagrebu napovedala novo revijo z naslovom »Pecat«, katere prva številka pa do danes še ni izšla. Medtem je

Hrvatska naklada v Zagrebu izdala prvo številko svojega časopisa »Izraza«, ki je prišel izhajati v redakciji J. Pavičica, V. Svečnjaka in A. Skatarića. Ta številka prinaša med drugim potopisni esej Augusta Cesarca »Marselja, grad kulta zlata i tome protivnih vetrova«, razpravo V. Bogdanova »Početci nesporazuma između Hrvata i Srba«, novelo Hasana Kikića, iliriko Vande Daničić, članek dr. A. Skatarića »Pokušaj socializacije medicine kod nas« (o prizadevanjih dr. A. Štamparja)

in več drugih člankov. Številka je ilustrirana z nekaterimi risbami.

Antologija italijanske lirike v hrvatskem prevodu. Kot 600 knjiga »Zabavne biblioteke«, ki jo izdaja v Zagrebu dr. Nikola Andrić, je izšla zbirka »Italijanska lirika« s prevodi najznačajnejših italijanskih pesnikov od sv. Franca Asiškega (13. stoletje) do današnjih pesnikov. Prevodi so iz peres starejših in mlajših prevajalcev Antologija je opremljena z uvodom dr. Mixa, lektorja italijanskega jezika na zagrebški univerzi.

S P O R T

O Smolejevem triumfu

Dobre volje in s smehom na licu je pretekli petek po 50 km prismočal na cilj v Zakopanem

(Pismo našega posebnega poročevalca s FIS tekem)

Zakopane, 18. februarja. Tudi tek na 50 km je bilo treba zaradi slabih snežnih razmer izvesti na Gubalovki, ki je vodstvo že dvakrat rešila iz zadrege.

Izpeljana je bila 25 km dolga proga, ki so jo tekači morali presmucati dvakrat. To je bilo posebno prikladno za publiko na cilju, ki je tako lahko videla tekmovalca ne samo na startu in cilju, ampak tudi sredi proge. Pripravljene so bile velike lesene table, na katere so sproti zapisovali rezultate vsakega tekmovalca na poedinih kontrolnih mestih, ki so bila na progi tri, tako da je bilo javljenih za vsakega po sedem rezultatov s proge.

Tekma je bila največji užitek za vsakogar, ki je v smučanju vsaj nekoliko doma. Razvila se je v ljuto borbo severnjakov med seboj na eni, srednjeevropskih tekačev pa na drugi strani. Kaj vse so poedini narodi poleg svojih smučarskih kanonov poslali in postavili na bojišče, je vprav fenomenalno, skoro neverjetno. Na najbolj rafinirane načine, z vzorno organizirano pomožno službo so napravili vse, kar je le napraviti mogoče, da podprejo svoje tekmovalce na progi. Tako so vsepovsod bile razpostavljene pomožne ednice s celimi kolekcijami maž, z rezervnimi palicami in stremenji, oz. vezni točno za noge poedinih najboljših tekmovalcev tu je bilo vseh mogočih okrepčil točno po potrebah in željah poedincev pripravljenih na razpolago so bile vse čase gorče spajalke za vzgajanje ali odstranjevanje maž med potjo — z eno besedo vse kar bi tekmovalce med progo utegnili potrebovati!

Seveda je naša ekipa bila številčno zlasti pa gmojno dosti preelaba, da bi mogla tudi našim tekmovalcem oskrbeti take udobnosti. Vse, kar je utegnulo, se je sicer razvstrilo ob progi — nuditi pa smo mogli našim le kako skromno okrepčilo seveda maže in pa bodrilno besedo z iskreno željo na čim lepši uspeh. Naši fantje so v glavnem morali ostati navezani sami nase. Že pred pričetkom teka je bilo jasno da se danes hočejo Norvežani rehabilitirati — po svojem popolnem neuspehu v stafeti in klasični kombinaciji, pa tudi v tekni na 18 km. Organizirali so do zadnje podrobnosti ta svoj prestižni nastop mobilizirali vse za veliko borbo proti Švedom in Fincem.

Točno ob 9. se je ples pričel, na progo je odšel prvi tekmovalec Poljak S'kora za njim v enomintutnih presledkih ostali. Od naših so razen Zemve ki mu le zdravnik prenovel start zaradi v manu prestane operacije, startali vsi. 7. no številu in smo imeli na prvi poleg Poljakov največ tekmovalcev. Komaj je odšla dobra četrtina tekmovalcev na progo, že je prva kontrola prišla pošiljati telefonska poročila — pokazali so se prvi obrisi velike borbe.

Najboljši čas sta imela Šved Nenzen s številko 12 in na Norvežan Bergendahl in to 13.20 minut. Za njima Šved Stenval in Finer Jalkanen s 13.30. Od naših je bil tu odlični Poljak s 14.30 in Mrak s 14.40 vsi ostali so potrebovali več kakor 15 minut.

Ze naslednja kontrola javlja Bergendahl s številko 38 kot absolutno najboljšega — njegov čas je 38.45. Za njim na 2. mestu Poljak Polak in 3. na 3. mestu Poljak Polak. Ostali sodelujoči v svojih vlogah n'so obledeli ob znamenitem gostu. Iskreno in premišljeno se je tudi na zunaj g. Novotna podredila celoti in na ta način obenem dvignila pomen in značilnosti v ostalih glavnih partijah. Te so bile v večjih rokah mojstra Betetta (Kecal) dobro razpoložena g. Francela in g. Banovca (Vašek). Slovensko besedilo »Prodane neveste« je dovolj verno prevedeno, tako da so domači umetniki ostali z g. Novotno na očrvu v stalnem stiku in dobrem razumevanju. — Predstava je pod taktirko g. Neffata prvovrstno uspešna.

P. Š.

Po absolutnih 25 km je Bergendahl že 4. in pol minute pred vsemi. Popolnoma svež presmucal svoj del pred publiko ob burnem vzvikljanju občinstva zlasti svojih rojakov. Za petami sta mu Finca Nlemi in Karpinen, kojih slednji je s številko 35 že moral Bergendahlja (38) spustiti naprej.

Od Srednjeevropcev je na polovici proge najboljši Italijan Scalet, ki je dobrih 7 minut za Bergendahlom, na 7. mestu. Poljak Novacki pa je 9. in šele 12. favorizirani Italijan Demež. Naš Smolej je že preminil na 16. mesto. Prismočal je v cilju razigrane volje, odklonil smeje vsako okrepčilo in odhitel dalje, na reprizo. Za njim je najboljši Mrak na 20. mestu. Pa Knap, ki si je vzel toliko časa, da si je privoščil krepak prigrizek in jo z novimi močmi ucvrl za Fincem Tialnenom, s katerim sta se v »prijetni družbi« že dalje časa sprehajala po progi. Klančnika je medtem zmanjkalo iz vrste tekmovalcev.

Na tretji četrtini proge, torej na 37.5 km, je kontrola javila vznemirljivo vest, ki je vzbudila splošno razburjenje in napetost: med Bergendahlom in Karpinenom je samo še dobri 2 minuti razlike. Karpinen mora torej na progi biti že spet pred Norvežanom — pričena se divja gonja. Pa še drugo poročilo, na katero pa je malokdo postal pozoren: Smolejev čas je vedno bližji Demeževemu in Scaletovemu, ki vidno peša. Za Novackega javlja mikrofoni, da je zlomil smučko in odstopil — padla je prva žrtev silne ofenzive Fincev.

Druga žrtev je sam Kurkalla, na 37.5 km se tretji najboljši s pokvarjeno smučko pride peš na cilj. Tudi Jalkanena je že zmanjkalo.

V zadnji desetini kilometrov je vzpon, na katerem se odločuje usoda. V osredju so po času za Bergendahlom trije Finci, nato Norvežan Gjölsten, spet Finca Vanni-

nen, za njim pa kar trije Švedi, dirka gre na žive in mrtve.

Prve številke že vozijo v cilju, med njimi prav dobri Šved Nenzen in Gjölsten, pa Demež. In že je na obzorju 35. Karpinen, za njim pa v divjem tempu 38. Bergendahl, oba zmagovalca. Bergendahl v neverjetnem času 2:57.43! Ni dolgo trajalo, da se pojavi še št. 50. famozni Finca Nlemi in kmalu za njim 61. Vanninen, prvi plasiran na 5. drugi na 4. mestu.

Nato pa nova senzacija, ki je ni nihče pričakoval — Smolej! Finci so že javili po radiu da je najboljši Srednjeevropce spet Demež, naenkrat pa se pojavi Smolej s kar tri in tri četrt minute boljšim časom. V poslednjih 10 km je nasproti Demežu pridobil dobrih pet minut. Skozi cilj je privozil smeje, s časom, ki mu je zadostoval za 9. mesto in ki mu je pridobil naslov najboljšega srednjeevropskega smučarja-dolgočrtega.

Smolej je vozil taktično odlično v lepe enakomernem tempu, saj je za drugi krog potreboval le 3:46 več kakor za prvi (1:36.10. 1:39.56), dočim je n. pr. pri zmagovalcu ta razlika znašala več kakor sedem minut, pri Demežu pa skoro enajst.

Po tekmi je povedal da je tokrat smučal s čudovito lahkoto in bi mogel brez vsega vzdržati še 10 km. Seveda je to njegove največje sportni uspeh: pred njim so trije Švedi, trije Finci in dva Norvežana, za njim pa razen vseh srednjeevropskih konkurentov dva Šveda, en Finca in dva Norvežana (Hoffbakken!). Pa še vsi oni, ki so med tekmo izstopili. Ni čuda, da so navzoči gledalci in funkcionarji glasno izkazovali simpatije in priznanje Jugoslaviji in našemu vrtumu Smoleju. — O ostalih ste gotovo tudi že pisali.

Seveda vlada danes v naši koloniji najboljše razpoloženje in fantje s ponosom hodijo odpetih sukničev okrog, da se jim vidi na prsih danes tako proslavljeni jugoslovenski grb!

Drž. prvenstvo v table-tenisu

Preteklo nedeljo so odigrali v Zagrebu v dvorani policijske straže na Medveščaku državno prvenstvo v table-tenisu za l. 1938-39. Ta turnir je bil razen tega tudi zadnji izbirni turnir pred svetovnim prvenstvom, ki bo od 6. do 11. marca t. l. v Kairu. Sicer je bila trojica Hexner, Marinko (Ljubljana) in Harangozo (Subotica) že pred tem turnirjem definitivno določena. Sporno pa je bilo še četrto in peto mesto, ker sestoji moštvo za svetovno prvenstvo iz petih igralcev.

Ljubljano, ki je bila še pred dvema leti tako kvantitativno kakor kvalitativno absolutno premočna nad vsemi ostalimi predeli države, so zastopali v nedeljo: državna prvaka Weissbacher (Hašk. Zagreb) in Marinko (Hermes Ljubljana) ter mladi Strojnik, igralec SK Mladike torej zelo maloštevilna deputacija. Na turnirju se je opazilo da so vsi igralci, razen Ljubljancem dobro trenirani, medtem ko Ljubljanci niti nimajo prihke za trening, ker je v Ljubljani ta sport skoraj že popolnoma zaspal.

V singlu seniorjev je nastopilo 52 igralcev. Weissbacher in Marinko sta se igrala med najboljših 8 igralcev, kjer sta zaradi pomanjkanja treninga morala kloniti, prvi Hexnerju, drugi pa Ratkoviču, oba z 1:3. Med prvih osem so se še plasirali Hexner, Harangozo, Stein, Ratkovič, Herškovič in Dolinar Zarko. Tu je Stein premagal Harangozo s 3:2 in Dolinar Herškoviča s 3:1. V semifinahu je Hexner zmagal nad Steinom s 3:2, Dolinar pa nad Ratkovičem. (Finale še ni bil odigran!)

V dvojlu seniorjev je zmagal par Harangozo (Sbota) — Marinko (Hermes, Ljubljana) po vrsti nad pari Blažič-Merkamer s 3:0, Harangozo II.-Telisman s 3:1 in Hexner-Konc s 3:5 ter tako osvojili prvenstvo Jugoslavije za letoš v dvojlu.

V singlu dam so nastopile tri (!) igralke in je bila prva Stern (Novi Sad), druga znana teniska igralka Florian (Zagreb) in tretja Čavić (Subotica).

Po turnirju je bila sestavljena naslednja reprezentanca za Kairo: Hexner, Marinko, Harangozo, Z. Dolinar, Herškovič Ratkovič in Stajn pa potujeta na svoje stroške kot rezervi. Reprezentanti odpuštujejo 2. marca preko Aten v Egipt. Pred tem bodo še odigrali dva matcha, in sicer 1. marca v Subotici proti reprezentanci Rumunije in 2. marca v Beogradu proti Čehom, ker vodi Čehi in Rumuni pot v Kairo na svetovno prvenstvo preko Jugoslavije.

V nekaj vrstah

Še nekateri nedeljski dogodki

Kakor smo zabeležili že v ponedeljski izdaji našega lista, je bila v nedeljo odigrana črna vrsta nogometnih tekem, v glavnem kot priprava za bližnje prvenstveno sezono. Med njimi moramo naknadno zabeležiti še naslednje:

Basak je gostoval v Novem Sadu in je tamkaj zasluzeno zmagal nad Vojvodino s 5:0 (2:0).

SK Zemun (ali stara Sparta) je imel v gostih železničarski AK iz Subotice in je zmagal nad to enajstoročkar s 7:0 (2:0).

Jedinstvo je gostovalo v Kragujevcu in je po boljši igri brez težav zmagalo nad tamkajšnjim Radničkim z 2:0.

V Varaždinu je gostovala reprezentanca

ZNP, ki pa je morala kapitulirati pred premočjo domače Slavije z 1:5 (0:2).

V Beogradu so večer odigrali zadnja dva singla v teniskem srečanju med Budimpešt in Beogradom, v katerem je poleg Radovanovića zastopal beograjske barve naš državni prvak Puncić. Izid srečanja je prav za prav odločil že double, ki sta ga Mačžara dobila s 6:2, 2:6, 6:4, 6:2, kajti prva dva singla in nedeljska dva singla sta se končala z dvema zmaganja Puncića in dvema porazoma Radovanovića, tako da je bil končni rezultat tega dvoboja 3:2 v korist Budimpešte.

FIS tekne leta 1940

Komaj se je končalo svetovno smučarsko prvenstvo v Zakopanem, so se že oči vseh smučarjev obrnile na podobno prireditve prihodnjega leta, ki bo na Norveškem. Iz prvega poročila za tisk, ki smo ga prejeli iz Oslo, posnemamo, da bo svetovno smučarsko prvenstvo prihodnjega leta pod pokroviteljstvom norveškega kralja in prestolonaslednika. Smuk in slalom bosta v Telemarku, prvi domovini smučarstva, kjer so na 1900 m visokem vrhu Gausti iztrebili obsežno pobočje za smuk, tako da bodo izvedljive tamkaj proge z višinskimi razlikami do 1600 m. Skoki bodo na svetovno znani holmenkolliški skakalnici, ki jo uporabljajo letno samo enkrat, in sicer ob veliki zimski svečanosti vese Norveške, ko se tamkaj zbere do 70.000 gledalcev. Za teke je določena Nordmarka, norveški naravni park, ki se razteza v neposredni bližini Oslo na milje daleč proti severu in ga splošno nazivajo »pljuča Oslo«. Smučarski sport gotovo ni nikjer tako razvit kakor na Norveškem in zato bodo FIS tekne 1940 nudile vsem obiskovalcem šele pravi vpogled v smučarsko bitje in žitje na visokem severu. Za prireditve se pripravlja velika propaganda z devizo, da mora vsak smučar vsaj enkrat videti Holmenkollen in Telemark.

Razpis

drž. mladinskega prvenstva v tekih, skokih in slalomu v Planici

SK Ilirja razpisuje državno prvenstvo za mladino dne 4. in 5. marca v Planici za juniorje (letniki 1920-21), naraščaj (let. 1922-23), mladino A (let. 1924-25) in mladino B (let. 1926 in ml.). Tekmuje se v tekih, skokih, klas. kombinaciji, slalomu in trojni kombinaciji. Mladina B tekmuje samostojno samo v tekih, v klasični kombinaciji in skokih skupno z mladino A, za slalom je samo ena kategorija, v trojni kombinaciji tekmujejo samo juniorji.

Sporod prireditve je naslednji: 4. marca ob 16. tek na 10 km za jun., na 6 km za naraščaj, za mladino A in B 5 km. Start pri domu Ilirje. 5. marca: ob 9.30 solo skoki in skoki za klas. komb. za naraščaj in mladino na 25 met. skakalnic. Ob 11. solo skoki in skoki za klas. komb. za jun. na 40 met. skakalnic; če bo ta skakalnica neuporabna, pa na 25 met. skakalnic, in sicer že ob 9.30. Ob 14. uri slalom za juniorje. Start na novo izsekaneu terenu v bližini doma.

Splošna določila: Tekmuje se po pravilniku JZSS. Pravico do starta imajo vsi aktivni smučarji. Vsak tekmovalec nastopi na lastno odgovornost. Prijave za teke, klasično in trojno kombinacijo je treba poslati najkasneje do 4. marca v dom Ilirje (ob 12.), prijave za skoke in slalom pa najkasneje do 5. marca ob 8.30 v kolo-dvorsko restavracijo, Rateče-Planica. Zrebanje za teke bo 4. marca ob 15. za skoke pa 5. marca ob 9. in za slalom ob 12. istega dneva. Prijavnine ni. V prijavah mora biti točno označena disciplina in leto rojstva. Klub oz. šola, ki prijavi tekmovalce, prevzame odgovornost za točnost podatkov.

Darila: Prvi štirje plasirani v vsaki skupini in disciplini prejmejo častna ali praktična darila.

Razglasitev rezultatov v nedeljo 5. marca ob 18. v dvorani Mlekarske zadruge v Rateču.

Tekmovalci, ki želijo, da se jim preskrbi ceneno prenočišče in prehrano, se morajo javiti najkasneje 1. marca na naslov SK Ilirja, smučska sekcija, Ljubljana, kavarna Evropa.

Svetovno drsalno prvenstvo v Budimpešti.

V petek zvečer so v Budimpešti drsali pari za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju. Kakor že tri leta zaporedoma, si je tudi letos naslov svetovnega prvaka v parih osvojila nemška dvojica Herber-Baier, pa tudi drugo in tretje mesto sta zasedla nemška para, Pausin in Koch-Noackh. Naslednja mesta so zasedli Madžari, Angleži in Švicarji, jugoslovenski par Palme-dri. Schwab je zasedel 10. in zadnje mesto. — V konkurenci moških je dobil naslov svetovnega prvaka v umetnem drsanju Anglež Graham Sharp, drugo mesto je zasedel njegov rojak Tomlina, tretji pa je bil Nemes-Faber. — Glede plasmanja naše dvojice je treba pripomniti, da sta zadel na tem močnejšo konkurenco zaradi tega, ker na prvenstvo niso prišli Italijani niti Čehoslovaki n

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

»In sam jih je bombardiral?«

»Ne s svojo roko. Ali dne 12. januarja leta 1848., na svoj rojstni dan, in naslednji dan je dal v Palermu za grajskega balkona bombardirati Cassaro, krasno glavno ulico. In polkovniku Grosu, ki je poveljeval Svicarjem, je ukazal, naj s trdnjave Castellmare vsakih pet minut vrže bombo v mesto. Se huje je divjal septembra meseca leta 1848. v Messini. Nas so bili prej spravili na varno. V Gaeto. Zato nič ne veš o tem. Sicer si pa imela takrat komaj štiri, pet let.«

Prilomala je in sanjavo rekla:

»Skoda. Rada bi bila videla.«

Francesco jo je presenečeno pogledal. Šele zdaj je videl, da so ji oči sijale. Nikoli še ni bil videl takšnih svetlih oči.

»A tako, je rekel in se vrgel na posteljo. »Pozabil sem, da je tvoje najljubše opravilo razkosavanje živih metuljev in izdiranje mušjih nog. Kralj, ki daje svoje podložnike streljati in obešati, ti je seveda vse drugače po godu kakor kralj, ki se mu takšna zverska dejanja studijo. Prosim, izgini.« Obrnil se je v zid in trdno ponovil: »Izgini. In zapomni si: ničesar ti nisem povedal.«

Princesa je odšla. Vse popoldne je sedela pri oknu in sanjarija. Ko je zvečer, preden je šla spat, poljubila kralju roko, ga je nenavadno burno ob-

šla in še enkrat s vročimi ustnicami poljubila hrbet njegove tolste, potne dlani.

Dekle Marija Anunciata

Ljudstvo je stradalo. Dežela je bila rodovitna, toda okrutne sile, ki so ji vladale, so jemale vse, in niso puščale ljudstvu ničesar. Kdor mu je hotel

»Re Bomba«. Karikatura Ferdinanda II. kakor jo je narisal sloviti francoski karikaturist Daumier.

pomagati, so ga s sotrpino vred prikovali na šest čevljev dolgo verigo ali obsodili na smrt. Zakoni niso bili krivični; a policijski minister je odločal

»alla gendarmesca«. Tri vseučilišča so bila v deželi, toda zelo malo prebivalcev kraljevstva se je učilo branja in pisanja. Kralj je bil vrl mož; a ljudstvo je bilo predrzno, ni maralo, da bi grdo ravnali z njim, in mu ni dalo vladati v miru. Čeprav ni bil ošaben, ampak je sleherni dan govoril z najnižjimi, ki jih je vsak krojač zaničeval, ter občeval z njimi, kakor da bi mu bili enaki, se je nesramno ljudstvo

jesti do siteda. Kričalo je: »Evviva la lega italiana!«

Kaj je torej zalegla vsa pobožnost? Kralj se je vsak petek in vsako soboto strogo postil, izpovedoval se je pogostejše in bolj skesano kakor kdor koli izmed njegovih podložnikov, kar majhnega se je čutil pred svojim brezmišelnim izpovednikom, patraškim nadškofom Celestinom Coclejem, ki je bil član reda svetega Alfonza. In to še ni bilo vse: kralj se je vozil na god svete Rozalije v Palermo in na god svetega Pavla v Nolo, po cele ure je klečal v procesiji piedigrotovskega praznika v Napolju, izdal je zakon, ki je vsem roditeljem mladih deklet dovoljeval, da smejo svoje hčere po sili zapirati v samostane, in nunskega samostanu Santa Chiara v Napolju je dovažal bogat plen, brezmažne šestnajstletnice iz premožnih hiš.

Grdo, nevhvaležno ljudstvo je bilo vzlic temu nezadovoljno z njim. Samo v urah najhujše stiske, kadar je čutil, da sta on in njegov prestol v nevarnosti, je dal streljati na ljudstvo; rajši bi bil vladar, ki bi ga vse ljubilo. Toda ljudstvo se ni dalo vzgojiti. Kričalo je: »Stradamo!« Kričalo je: »Svobode hočemo!« Kričalo je: »Evviva la lega italiana!« Hotelo se je orestri kralja, ki ga je napak sodilo in po krivici imenovalo »re Bomba«. Nenehoma je moral polniti ječe, pošiljati kaznjence na gaje, dajati opravka krvniku in odrežati v podzemeljskih zaporih jetnišnic na Nisiti, Ventotieni in Treminiju mučenje zločincev, ki so se bili vzdignili zoper državno oblast; moral je tako ravnati, čeprav so ljudje sovražnega mišljenja, kakor Anglež Gladstone in neki poročevalec turinskega »Risorgimento«, ki se je bil vtihotapil v eno teh ječ, zaničevali potrebnost takšnih ukrepov.

Casih je kralj pritrjeval nizkotnemu skrivnemu tisku: kadar je pisal, da je državni svet smešen in da ga med temi vladarji ni enega spodobnega in pravičnega.

MALI OGLASI

Kampa, kam?

Danes vsi na pustno zabavo v gostilno k. Panja, Vegova ul. 10, kjer se bodo zbirale najboljše maske letošnjega predpusta. Pustno razjane do jutranje zore, tako da bo vsak gos prišel na svoj račun. Fete, godba, domača zazenja. Vse maske dobrodošle. Na svidenje. 3566-18

Nebesa polna

so svetnikov prerokov, angelov in mučnikov. Le Pusta, revčka gori ti, pri Bausu danes god slavi. Gostilna Kramar. 3564-18

Službo dobi

Trgovski pomočnik železninar, pošten, dobi službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana«. 3241-1

Gospodinj

inteligentno, mlado, čedno, išče podjektiv. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Neodvisna«. 3570-1

Perfektno

kuharico sprejemam za večji obrat. — Oferte z navedbo dosedanjih služb in zahtev plače na ogl. odd. Jutra pod »Začetnice«. 3552-1

Frizerskega

pomočnika dobro izveščanega, sprejemam takoj. K. Falezov, Vič, Vrtovec 17. 3560-1

Upokojenca

veleke pisarniške poslov, slovenskega, sibirskorvatskega in nemškega jezika ter strojevanja, išče društvo v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Upokojenec«. 3561-1

Uradnico začetnico

sprejemam. Nastop takoj. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Začetnice«. 3562-1

Kakor doma se počutite

ko posečate **NOVO KUHINJO**, katere vam nudi vedno kvalitetno sveže pripravljena jedila. — Se priporoča lastnica

Kmetič Terezija

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve loviti

89

Čez teden dni se je spet prikazal v žudnem vozilu, ki je bilo na pol avto, na pol parni stroj. »Dobil sem ga v zameno za letalo,« je zaklical, »prav tam v zahodnem koncu Konga! Kstimga za »Adelajdo!« — »Adelajdo!« so torej namenili, da bo v bodoče vlekla vozove; črnce, vse razen dveh, so pa poslali domov.

Sprejemam takoj

tekačico, kontornistko (praktično), krojačico in krojača. Likalnica Ljubljana, Vegova 12. 3563-1

Modistka

spretna, ki želi spremeniti službo, dobi stalno mesto proti dobri plači. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Modistka 888«. 3554-1

Korespondentko

izurijeno ter perfektno slovensko in nemško stenografijo, sprejme v stalno službo tovarna v Zagrebu. Izbrne ponudbe z navedbo dosedanjih praks na ogl. odd. Jutra pod »Sigurno mesto«. 3559-1

Krojaškega

vajenca sprejemam. Vsa oskrba v hiši. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3556-1

Zlatarskega

pomočnika sprejemam, kateri je večji tudi popravila ul. Mesto je stalno, nastop takoj. B. Rangus, Kranj. 3547-1

Službe išče

Trgovski pomočnik vojaščin prost, merane stroke želi službo v večji trgovini ali za vodstvo podružnice. Zmožen kavcije din 10.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmožen in zanesljiv«. 3546-2

Prodajalka

s kavcijo, 23 let stara, zmožna na voditi podružnico, želi mesto čim prej. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3568-2

Službo skladiščnika

imam tudi kavcijo 30.000 din. Onemga, ki mi preskrbi službo, dam lepo nagrado. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3555-2

Avto, moto

7 osebnih avtomobilov ugodno prodaja garaža in mehanika delavnica IV. Kopač, Ljubljana, Fran kopanska 21. 3477-16

Tovorni

MAN Diesel dobro ohranjen, ugodno na prodaj. Deso, Celovška cesta 38. 3567-10

Victoria,

Dürkop, Vesta in druge svetovne znamke, poceni, tudi na obroke — SKET, Vransko. 3541-10

INSERIRAJ V „JUTRO“!

Pohištvo

Spalnica kuhinje, postelje, mize in drugo pohištvo najceneje pri Andlovic, Komenskega 34. 3545-12

Fino spalnico

iz orehove korenine poceni prodaja Franc Krže, pohištvo, Vrhnika. Ogle da se v zalogi v Ljubljani. Prečna ulica 6, nasproti mestnega kopašča. 3288-12

V najem

Vila »Brezje« Zagrad-Celje 10 sob in vrt, oddam v našem v celoti, razdeli se tudi na 3 stanovanja. — Kiril, Celje. 3569-17

Trgovino

z mešanim blagom v prometnem kraju vzamem v najem s stanovanjem. Promet cca 50.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Maj 1939«. 3545-17

Lokali

Frizerski salon v centru mesta, ugodno na prodaj. Poizve se v ogl. odd. Jutra. 3555-19

Posest

Hiše trgovske in stanovanjske ter stavbene parcele, nudi v ugodno nakup Pr na ex Franjo, real. pisarna, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. 96-76

Polovico hiše

trgovske in stanovanjske, prodam v najcenejšem in najpomembnejšem centru v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Polovica hiše«. 3558-20

Stanovanje

Enosob. stanovanje solčno in suho, oddam. — Poizve se v bučetu Mirka 27, Trnovo. 2315-21

Sobo odda

Sostanovalca v lepo sobo na ulico, z vsi oskrbo poceni takoj sprejem. Sv. Jakoba trg št. 5. 3559-23

Sobe išče

lepo opremljeno, z uporabo kopalice, event. centralno kurjavo, iščem. Ponudbe pod »Boljši in stalne na ogl. odd. Jutra. 3549-23a

Zivali

Kanarčke prvovrstne peve, ter nekaj samice ugodno prodaja Josip Devetak, Ljubljana, Blewsova c. 50. 3432-27

Dopisi

Ločenec srednjih let, išče trajno prijateljstvo. Dopiste na ogl. odd. Jutra pod »Senti-timente«. 3540-24

Razno

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana Poljanski nasip 4-6 Paltica — Svetolokalnica

KLISEJE

ENO VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

OLLA

Velika Zlata kolajna na Pariski svetovni razstavi 1937

Naše gledališče

DRAMA Torek, 21. ob 16.: Upnik, na plan! Izven. Znižane cene. Sreda, 22. febr.: Zaprti. Četrtek, 23. febr.: Hlapci. Red četrtak.

Opozarjamo, da bo danes v drami predstava že ob 16. Igrali bodo izredno zabavno česko veseloligro »Upnik, na plan«, ki je polna najrazličnejših veselih in nerodnih situacij. Veljajo znižane dramske cene.

Cankarjevi »Hlapci« se bodo ponovili v četrtak 23. t. m. v premierski zasedbi za red četrtak. — Dijaška predstava v drami bo v petek 24. t. m. ob 15. Vprizorila se bo komedija »Brezov gaj«. Veljale bodo cene od 14 din navzdol.

OPERA

Torek, 21. ob 20.: Roxy. Opereta. Izven. Globoko znižane cene od 24. din navzdol.

Sreda, 22. febr.: Lohengrin. Red Sreda.

Četrtek, 23. febr.: Evgenij Onjegin. Izven. Znižane cene od 24. din navzdol. Petek, 24. febr.: Zaprti.

Izvrstna Abrahamova opereta »Roxy« se bo pela drevo ob 20. pri znižanih cenah v operi. Opereta je izredno zabavna, z sedba običajna, le vloga guvernantke bo tokrat v rokah gđ. Slavčeve. Kdor se želi prijetno zabavati, naj pride drevo v opero na vprizoritev operete »Roxy«.

Wagnerjeva opera »Lohengrin« se bo pela zopet v sredo 22. t. m. za red Sreda. Delo je imelo tudi letos na našem odru izredno velik uspeh. Zasedba vlog: Franci, Vidaličeva, Kogejeva, Betetto, Janko in Dolničar. Dirigent: dr. Švara. Režiser: R. Primožič. — Čajkovskega opera »Evgenij Onjegin« se bo pela v četrtak 23. t. m. kot izven predstava pri globoko znižanih cenah od 24 din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 21. ob 20.: Vse za šalo. Znižane cene. Sreda, 22.: Zaprti. Četrtek, 23. ob 20.: Na ledeni plošči. A.

Prvovrstni trboveljski

PREMOG brez prahu, koks, suha drva nudi

L. Pogačnik

BOHORICEVA 5. Telef. 20-59.

KLISEJE

ENO VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

OLLA

Velika Zlata kolajna na Pariski svetovni razstavi 1937

Naše gledališče

DRAMA Torek, 21. ob 16.: Upnik, na plan! Izven. Znižane cene. Sreda, 22. febr.: Zaprti. Četrtek, 23. febr.: Hlapci. Red četrtak.

Opozarjamo, da bo danes v drami predstava že ob 16. Igrali bodo izredno zabavno česko veseloligro »Upnik, na plan«, ki je polna najrazličnejših veselih in nerodnih situacij. Veljajo znižane dramske cene.

Cankarjevi »Hlapci« se bodo ponovili v četrtak 23. t. m. v premierski zasedbi za red četrtak. — Dijaška predstava v drami bo v petek 24. t. m. ob 15. Vprizorila se bo komedija »Brezov gaj«. Veljale bodo cene od 14 din navzdol.

OPERA

Torek, 21. ob 20.: Roxy. Opereta. Izven. Globoko znižane cene od 24. din navzdol.

Sreda, 22. febr.: Lohengrin. Red Sreda.

Četrtek, 23. febr.: Evgenij Onjegin. Izven. Znižane cene od 24. din navzdol. Petek, 24. febr.: Zaprti.

Izvrstna Abrahamova opereta »Roxy« se bo pela drevo ob 20. pri znižanih cenah v operi. Opereta je izredno zabavna, z sedba običajna, le vloga guvernantke bo tokrat v rokah gđ. Slavčeve. Kdor se želi prijetno zabavati, naj pride drevo v opero na vprizoritev operete »Roxy«.

Wagnerjeva opera »Lohengrin« se bo pela zopet v sredo 22. t. m. za red Sreda. Delo je imelo tudi letos na našem odru izredno velik uspeh. Zasedba vlog: Franci, Vidaličeva, Kogejeva, Betetto, Janko in Dolničar. Dirigent: dr. Švara. Režiser: R. Primožič. — Čajkovskega opera »Evgenij Onjegin« se bo pela v četrtak 23. t. m. kot izven predstava pri globoko znižanih cenah od 24 din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 21. ob 20.: Vse za šalo. Znižane cene. Sreda, 22.: Zaprti. Četrtek, 23. ob 20.: Na ledeni plošči. A.

IN PO BLATU

SIGURNOST na gumah

Polar

Globoka zarezna profila dobro grabi na mehke in spolzke terenu, a poprečnim lamelam gume leži na cesti kot na tračnicah.

extra 32x6 2099.-

5,25-16 549.-

5,75-16 599.-

6,50-16 849.-

POLAR: ojačena.

32x6 2099.-

5,25-16 549.-

5,75-16 599.-

6,50-16 849.-

POLAR: ojačena.

32x6 2099.-

5,25-16 549.-

5,75-16 599.-

6,50-16 849.-

POLAR: ojačena.

32x6 2099.-

5,25-16 549.-

5,75-16 599.-

6,50-16 849.-

POLAR: ojačena.

32x6 2099.-

5,25-16 549.-

5,75-16 599.-

6,50-16 849.-

POLAR: ojačena.

32x6 2099.-

5,25-16 549.-

5,75-16 599.-

6,50-16 849.-